

„VIENYBĖ“ TAMSUMA
ISBLASKO-ISVAIKO;
LIETUVIŲ TVIRTUMĄ
AMERIKOJ PALAIKO.

VIENYBĖ

TAD, MIELAS TAUTIETI,
SKAITYKI „VIENYBĖ, —
SUTEIKSI TĖVYNEI
DIDŽIAUSIĄ GALYBĘ!

LITHUANIAN SEMI WEEKLY

NO. 68. Kaina 5 centai. BROOKLYN, N. Y., RUGPJŪCIO (AUGUST) 24 D., 1923. Price 5 cents. METAI XXXVII.
(Telephone 2427 Greenpoint) Entered As Second Class Matter October 23, 1907, At The Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3rd, 1879. (Telephone 2427 Greenpoint)

Galvanauskas Prasneka Apie Klaipeda

BET VISUOMENEI PRANEŠIMAS YRA VISAI TRUMPAS IR NEAIŠKUS.

Kokia Lietuvos Valdžios Pozicija Klaipėdos Klausime ir Kokia Jos Politika — Nėra Žinoma.

VILNIUJE LENKAI VĖL PRADEJO POGROMUS ANT LIETUVIŲ, AREŠTUOJA MOKINIUS IR INTELIGENTAM DRAUDŽIA DIRBTI.

Vilniaus Lietuviai, Nesulaukdami Užtarimo iš Lietuvos Valdžios, Pasiuntė Delegaciją į Varšavą.

KAUNAS, Rugp. 5. — Užsienio Reikalų Ministerija yra įteikusi spaudai sekamą trumpą pareškimą apie Klaipėdos klausimo stovį:

Liepos 31 d. Ministeris Pirmininkas ir Užsienio Reikalų Ministeris p. Galvanauskas darė platų pranešimą Seimo užsienio Komisijai apie derybų eigą ir tų derybų rezultatus mūsų delegacijos su Ambasadorių Komisija Paryžiuje Klaipėdos klausimu. Iš autoritetingų šaltinių mums tenka patirti, kad prie galutinio susitarimo kai kuriais klausimais dar neprieita. Tam galutinam susitarimui daug trukdė Lenkijos intrigos ir reikalavimai per francūzus (Ambasadorių Komisijos pirmininką). Ambasadorių Komisija referuos Ambasadorių Tarybai derybų rezultatus ir mūsų vyriausybės bus pranešta paskui Ambasadorių nuomonę del derybų rezultatų ir Lietuvos Delegacijos pasiūlymų. P. Galvanauskas esąs įsitikinęs, kad Ambasadorių Taryba tinkamai įvertins Lietuvos Delegacijos pasiūlymus del uosto ir tranzito ir nepasiduos lenkų intrigoms, turinčioms tikslą Lenkijos imperialistinius siekimus, kurie negali sustiprinti taikos šiame Europos kampe ir prisidėti prie jo ekonominio atstatymo. (Elta)

Delei to „Lietuva“ rašo:

Mūsų derybos su Ambasadoriais kol kas nedavė galutinų rezultatų. Buvo kai kuriuose laikraščiuose pranešta, kad Ambasadorių konferencija svarsčiusi Lietuvos delegacijos pastatytus punktus kai del uosto administracijos ir tranzito, bet negalėjusi jų priimti lietuvių redakcijoje. Mums tenka patirti, jog Užsienio Reikalų Ministerijoje dar nėra žinoma, koks yra Ambasadorių nutarimas.

VILNIUS (Nuo kor.). — Lenkų vietinei valdžiai pradėjus vėl persekioti lietuvius, ypatingai inteligentus ir studentus baigusius gimnaziją (studentus areštuoja neva už tilyų sproginimą, o Dr. Alseikai uždraudė užsiimti gydymu), lietuviai sudarė delegaciją, kuri nuyko į Varšavą skystis. Delegacija atsilankė pas kelis ministerius ir nurodinėjo, kad Lietuvoje lenkai turi pilnų laisvių kaslinink mokslo ir gyvenimo, o Vilniuje lietuviai negauna jokių lešų iš valdžios savo mokykloms, o profesionalams nėra velijama gyventi ir dirbti. Ką atsakė lenkų valdžia, dar nėra žinoma.

NEW YORK. Amerikos Pašto Valdybai, dirbant visą metą, pavyko įvykdyti tiesioginį eroplanais paštinį susisiekimą tarp New Yorko ir San Francisco. Du eroplanai: vienas iš New Yorko, o kitas iš San Francisco, perskrido visą Ameriką į 28 valandas, tuomi sutrumpindami laiką keturiomis dienomis, nes dabar laiškas eina apie penketą dienų trukmiais. Iš New Yorko į Chicago kelias jau senai buvo išdirbtas ir žinomas, bet sunkiausia dalis tai už Chicago kur miestų mažai. Ten Pašto Valdyba įtaise kas 25 mylių šviesų žibintuvą, o kas tris mylias mažesnį. Tokiu būdu kelias naktį iš eroplano išrodo kai žiburių juosta.

LONDON, Rugp. 22. — Bedarbė Anglijoje didinasi delei netvartūs Europoje, ir kas savaitė apie 22,000 darbininkų netenka darbo, ir juos turi valdžia šelpti. Padėtis tamsi ir ateity.

BERLIN. — Londonan atėjo žinia, kad Havensteinas, Vokietijos Reichsbanko direktorius jau išmestas iš banko vadovybės. Jis kaltinamas markės nustumikime.

WASHINGTON, Rugp. 21. — Šiandien naujas Prezidentas Coolidge tyliai įsikraustė į Baltąjį Namą, iš kurio Hardingienė jau išvežė visus savo daiktus. Dabar Prezidentas gyvena ne hotely, bet Baltajame Name, kuris priklauso valstybei.

Leipzig. Algoms nusistatčius, pasijuto suirutėje. Spausdinti prieš karinės skalės, tautninkai nutarė nespausdinti visa šita garsioji vokiečių knygų spausdinimo pramonė čionai, pasijuto suirutėje. Spausdinti prieš karinės skalės, tautninkai nutarė nespausdinti visa šita garsioji vokiečių knygų spausdinimo pramonė čionai, pasijuto suirutėje.

Didžiausis Eroplanas

Dayton, Ohio. Nežiūrint visų taikos konferencijų ir pacifistinių demonstracijų, Amerikos oro laivynas išradinėja ir kuria vieną iš didžiausių laivynų pasauly. Kelios dienos atgal buvo manevrai naujo eroplano, didžiausio pasauly, vadinamo Barling bombininku, arba oro drendnautu. Eroplanas gali lengvai skristi 98 mylias į valandą, nežiūrint savo milžiniškumo.

PEKŠCIAS EJO PER AMERIKĄ

New York. Čionai atvyko 20 metų reporteris Taylor, kuris susiderėjo, kad už pusę cento jis pėsčias ateis iš Los Angeles į New Yorką ir atgal. Kitas vyras bečino \$500, kad ne. Tat Tayloriukas, pasiėmęs \$122 ant rytojaus ir duok drožti. Jis išėjo iš Los Angeles biržio 3 ir ant dienos apskritai praivalo po 60 mylių. Jis gali važiuoti trokiais, bet ne automobiliais, ar traukiniais. Į Los Angeles jis turi grįžti pirm lapkr. 15 d. Pinigų jam neliko nei cento, nes ant dienos praleisdamo apie \$1.80. Jis dirba pakeliui, kad užsidirbtų. Cevervykai dar tie patys, bet jau tris sykius padai dėti. Jau nudėvėjo spetynis marškinius, bet siutas tas pats.

KAIZERIS JUOKIASI

Haga. Kaizeris nusijuokė iš gandų būk jis daras suokalbius drauge su tais dešėtkais aristokratais, kurie jį atlanko Doorne. Esą, jei žmonės nori su juo kalbėti, tai kodėl ne? O jei jie kalba apie Vokietiją, tai kas esą uždraudė kaizeriui apie savo tėvynės bėdas kalbėti? Su kaizeriu dabar gyvena jo žmona, kuri vienok mano ant rudonio nusikraustyti į savo dvarą arčiau prie vaikų.

APVOGE TRAUKINI

Oklahoma. Dar ir tokių atsitikimų yra Amerikoje. Keturi banditai, vedami mandagaus rando, kuris vis atsiprašinėjo už daromus nemalonumus, apvogė nusistatydę keleivinį traukinį No. 123, paimdami registruotus pašto maišelius, bet neliesdami keleivių. Vertė pavogtų daiktų nežinoma, kaip nežinomi nei vagys.

Edisonas Serga

Marquette, Mich. Kadangi čionai pradėjo plisti gandai, būk Edisonas miręs nuo apopleksijos, tai Fordo menedžerius paskelbė, kad tas neatsitinka tikrinybė. Edisonas su savo draugu Fordu kempina po miškus, bet jaučiasi nekaip. Iš to ir pakilė gandai apie mirimą.

New York. Teatry muzikantai turi prirengę planus mesti darbą nuo rugs. 3, jei savininkai nesutiks pakelti algas \$25 iki \$30 dolarių, taip, kad muzikantai gautų apie \$70-\$90 į savaitę.

REIKALAUJA KONGRESO SESIJOS

IOWA. Iš šios valstijos senatorius Brookhart telegrafavo Coolidge'ui, kad šauktų ekstra sesiją kongreso delto, kad fermeriai vakarinių valstijų baisyai kenčia nuo pigumo ūkio produktų ir kasdien šimtai jų eina prie bankrūto. Esą jei valdžia šelpia kitas pramonės, tai kodėl negali šelpti fermerių.

AMERIKONAI KRIMINALUS DEDA FILIFINUOSE VALDININKAIS

Manila. Filifinų vadas Kvezonas pasiuntė Amerikos valdžiai telegramą, kurioje kaltina, kad generalas Wood, general-gubernatorius Filipinų salų, paskyrė buvusį kriminalistą Manilos miesto majoru. Ta telegrama sukėlė daug kalbų.

NELYS NEI COOLIDGE'IS I EUROPA

Washington. Nors Amerikos biznieriui, pūr Chamber of Commerce, prašė Coolidge'io kištis į Europos reikalus, bet naujasis Prezidentas atsakė, kad jis seks Hardingo politiką, kuris kūrė galima naujai nuverti. Esą užtenka ką Wilsonas prikepė.

Madrid. Reportuojama, kad keli šimtai spanų yra labai kėlikiški padėty, apsupti muringų. Jie yra pasiuntę žinią, kad nors ir mirsią visi, bet nepasiduosią murinams. Valdžia siūnia daugiau kariuomenės ir du karo laivu.

Kviečia Anglus Mesti Europą

London. Laikraštis "Daily Express", perskaitęs Poincarės notą, kviečia anglus pasitraukti iš Europos ir kreipti savo domę į kolonijas, į kraštus kur dar nėra civilizacijos ir tenai darbuotis, kad padarius Angliją galingą ir neprigulmingą nuo Europos.

ANGLŲ SPAUDA APIE FRANCŪZŲ NOTĄ

Didžiama Anglijos laikraščių Poincarės vėliausioje notoje mažiausia "mandagumą", bet nemato, kad Poincare nuo ko nors atsisakytų. Drąsesni laikraščiai net nurodo, kad Francija nori gauti 26 bilionus aukso markių, paliekant Angliją ir Ameriką be nieko, jei tos nenori padėti Francijai dar daugiau iš vokiečių išmtygti, kad apmokėjus francūzų skolas. Tai yra gudrus diplomatinis triksas, vadinamas traukymu kaštany iš ugnies kičio rankomis. Kiti laikraščiai nurodo, kad Francijos atsakymas uždeda ant anglų atsakomybę pradėti atskirai veikti, kaip jau buvo minėta Anglijos notoje. Dabar visi Anglijos ministeriai Poincarės notą studijuoja ir neužmiria bus ministerių kabineteto susirinkimas, kuris nuspręs ką daryti.

Nuskendo Japonų Submarinas

Tokio. Naujusias japonų submarinas, grįždamas iš bandymo kelionės, ėmė ir nuskendo prie pat pokų, kartu su 85 buvusiais jūrininkais. Kapitonas vienok išsigelbėjo su keletu oficerių.

FRANCŪZŲ PREMJERAS AROGANTIŠKAI ATSAKO I ANGLIJOS NOTĄ APIE RUHRO OKUPACIJĄ.

Poincare nurodo, kad Francija Nemokės Skolų Amerikai ar Anglijai Kol Negaus Iš Vokietijos 26 Bilionų Aukso Markių.

VOKIETIJOS NAUJOJI VALDZIA ENERGIŠKAI DIRPA, KAD ISVEDUS SALI IS SUIRUTES.

Li Mano Varu Ar Geroju iš Savo Pillečių Iškolektuoti Šimtą Milionų Dolarių Del Maisto ir Pinigų Sustiprinimo.

PARIS, Rugp. 23. — Poincare pasiuntė Anglijai savo atsakymą į anglų notą, kurioje Ruhro okupacija buvo išvadinta reikalinga, ir kuri je prašoma francūzų mesti Antantos ardymą. Poincare daug šneka, bet, žinodamas savo militarę galią, prieš kurį dbar niekas karo negali kelti, nemano atsisakyti nuo okupacijos ir Europos bankūtinimo. Poincarės dokumentas užima 40 mašinėle rašytų lapų ir tarp kitko sako:

Francija iš Vokietijos nori 26 bilionų markių atsistatymui, o prie to dar visas skolas ir nušimčius kuriuos ji turės sumokėti Anglijai ir Amerikai. Esą Vokietija tas sumas gali sumokėti. Delto Francija ir žengusi į Ruhro kraštą, kad priverstus Vokietiją mokėti, ir tenai bus iki Vokietija užsimokės. O Francija nemokės nei Amerikai nei Anglijai skolų kol Vokietija jai nesumuos 26 bilionų reparacijų. Kadangi Francija tą viską žino, ir užima tąją poziciją, tai jai nereikalingi joki tarptautiniai ekspertai, kurie nurodytų kaip reparacijų klausimą išrišti. Žodžiu, tas atsakymas yra tiesiai arogantiškas. Matyti, Poincare žino, kod už jo nugaros stovi didžiausi militarizmo mašina, kuriai lygios Europoje nėra.

BERLIN, Rugp. 22. — Naujoji Stresemano valdžia, kurioje daryva jai socialiniai, keletą dienų ir naktų pasidarbavusi, sudarė grupę, kuri pradės gylyti Vokietija. Pirmiausias punktas tai gavimas šimto milijono dolarių geru pinigų iš kur nors. Jei liuccneriai žmonės jų nesudės, tai valdžia ims per prievartą valiūtą. Antra politikos linija bus atkinti kiek tik galima išvežti vokiečių prekių, kas reikiška. Kad visame pasauly bus metama pigios vokiečių prekės, konkuruojančios su kitomis. Ant galo, imperiai, arba įvežimai bus sumažinti ant kiek galima. Su milijonu šimtu milijonų dolarių valdžia mano pirma, nusipirkti maisto del savo žmonių, o antra, sutvarkyti bent kiek markės vertę.

ATLANTIC CITY, N. J. — Angliakasių vadai ir kasyklų savininkai antru kartu susibirto ir išsiskirstė, palikdami streiko laisvą atirg. Kuomet buvo antru kartu susirinkta, tai anglakasių pasiūlymų priimti 20 nuostų algos pakėlimą visiems darbininkams, o po 2 dienomis. Kompanijos gį pasiūlymų paversti visa "tenue"ka reikalavimu tarpininku komisijai (arbitražui), kuri venums algą, o kol jis spręs, kad angliakasių nestreikuotų ugs. 1. Angliakasių vadai ta savininkų pasiūlymą griežtai atmetė. Taigi streikas gali ir būti. Prezidentas susaukė visų valstijų gubernatorių, kad pasikalbėti ką čia darius.

Iš Darbo Lauko

Atlantic City, N. J. Kasyklų savininkai nesigali dūmų vienybės aktyvumui, padarėdami būk streikas antraciato kasyklose rugs. 1 nepakenks visuomenei ir neduos jai jokių nepatogumų. Esą gausite minkštesnių anglų užtektinai. Bet savininkai nemini kokiomis kainomis ir ko verti tie minkštieji angliai. Matyti, kad savininkai nori streiko, idant badu priverstų angliakasių pasiduoti, kadangi ir tarp angliakasių nėra susitarimo ko reikalauti.

Munich. Delei brangenybės algų, garsiausias Vokietijos juokų laikraštis, The Pfliegende Blaetter, manoma, užsidarys. Zeceriams algų suma siekia 36 milijonų markių kas savaitė (apie \$9), bet kadangi kainos žurnalo mažos, tai jis negali surinkti iškaščių. Kartu su juo baigs gyvenimą ir keletas žinomų mokslisų žurnalų.

Vera Cruz. Čia prasidėjo streikų eilė. Pirmiausia streikavo gatvekarų darbininkai, kuriems kompanijos atsakė kelti algas. Prie jų tuoj prisidėjo ir visi kiti darbininkai mieste, taip, kad streikas galima sakyti visuotinas. Traukiniai į miestą nebesiunčiami, nes darbininkai eina gatvėmis dainuodami giesmes ir iškėlė raudonąs vėliavas, bei trupina kas ne patinka, tai kompanijos bijo nuostolių vagonams. Delei to neatevžama maisto ir grėsianti badas. Prezidentas Obregon atsiuntė komosiją. Taipgi siūnia ma kariuomenę.

2 Didelės Doanos 2

Laikraštis „VIENYBĖ“ EIS TRIS SYKIUŠ SAVAITĖJ PRADEDANT SU 1 D. RUGSĖJO, 1923. Prenumerata nuo Naujų Metų bus 4 dolariai.

Visi, kurie naujai užsirašys laikraštį „VIENYBĖ“ metams, gaus dvi dides dovanas. Vajus prasideda su 1 d. Birželio ir baigiasi su 1 d. Sausio 1924. Tik tam laikotarpy bus duodamos dovanos.

DOVANOS

1. Pusantro dolario vertės auksinių ir gerų knygų pasirenkant iš 6 grupių.
2. Kas prieš naujus, 1924, metus užsirašys „VIENYBĖ“ ant metų, tam metinė prenumerata bus TIK pusketvirtu dolario.

Adresuokite:

VIENYBĖ
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Is Amerikos Lietuviu Gyvenimo

ŠIA TALPINAMA RINTOS IS AMERIKOS LIETUVIU GYVENIMO ISIMTINAI RAŠOMA Mūsų GABIU Korespondentų apie teatrus, balius, prakalbas ir abelną judėjimą.

WILKES BARRE, PA.

SLRKA. 7-to apskr. išvažiavimas. Dalyvavo ir lenkai

Katalikų Susiv. išvažiavimas buvo keistas dalykas, nes jame dalyvavo ir lenkai: jų buvo kokio 500 žmonių, ir buvo senyvi lenkai, dideli varnos lenkų patriotai. Kas per prajovai ir ką tas reiškia, nežinia.

buvo 15 d. rugpjūčio, lyg tai del pajuokos, nes 15-tą išpuo la šventė Žolinė vadinama.

Kasyklos tą dieną nedirbo, nes lietuviai ir lenkai neina į darbą, kadangi jie dar vis Romos papos tradicijų prisilaiko; visas senas Lietuvos bei Lenkijos šventes čia jie laiko.

Išvažiavimas buvo Rocky Glen Parke; lietuvių buvo mažai, nes jų būrį padidino 500 lenkų; vėliau dar pribuvo apie koki šimtas airių; mat: "Me katolik, you katolik — Whats the difference Lets go!" (Dedu taip kaip jie istaria laužyta kalba).

Paklausus pas tikiėtų parduoją pas vartus 6 val. vakare, sakė turėję 4,000 žmonių.

Skirtumas buvo štai kokis: tautininkų buvusiam pirmiaus išvažiavime buvo 6,000 žmonių 8 val. vakare, o jų buvo 4,000 6-tą val., ir nebuvo daugiau matyt atvažiuojant.

SLA. arba tautininkų išvažiavime buvo 75 nuoš. vyrų, o romiečių Susiv. išvažiavime 75 nuoš. moterų ir vaikų.

Buvo prakalbos. Vedėjas buvo visiems čia žinomas kun. Kasakaitis iš Pittstono. Daina-

vo keletą dainelių Pittstono vargonininkas Vasaitis; Šimkaus ir Petrausko dainas sudaidavo; bet kur yra dainos kokių Romos katalikų kompozitorių, to neparodė. Kurgi dingo jų kompozicijos? Gi neturi.

Kalbėjo kokis ten šimtis iš Centro SLRKA. Buvo keistas pažiūrėti, net keli mangs klausė: "kas jam yra" atsakiau: "Nežinau ir aš." Jam buvo veidas lyg apdaužytas ir išblyškęs, ar tai sužeistas ar puolęs kur ant kelmo, nes buvo žaizdos šviežios.

Jis kalbėjo apie Vilnių; būk visas pelnas eis ant Vilniaus iš liuosavimo. (Lai būna taip, o ne kitaip! — Koresp.)

Kalbėjo, bet nėra oratorius. Jis tik atkartoj "nes mes" po keletą kartų, ir visai nesipynė kalbos žodžiai. Vėliau kasėsi tai kalnierių, tai pakaušį, o kelniais tai be paliovis vis tempė ant klubų, kad laikytūsi; tas darė blogą įspūdį į klausytojus.

Tikri oratoriai (kalbėtojai) nesikasinėja savo kūno dalių, nes ne vieta ant estrados tokiems niekniekiams.

Paskui kalbėjo kokis ten kun. Adzerskis "iš girių" — nes jis taip perstatė; regis iš Forest City, Pa. Jis kalbėjo apie SLRKA. reikalus, bet mažai visai kalbėjo.

Buvo daugiau kunigų, bet apie nekaltėjo.

Šimtis kvietė visus eiti pas ežerą, esą jis ten kalbės, kur už 15 dienų atgal kalbėjo tautininkai, nes tenai publikos yra daug; o čia klausėsi tik koki 200.

Sugiedojo Lietuvos Hymną sustoję, paskui visi išsiskirstė. Apie kun. A. Burbos sukakutaves — anė burbt, nič nieko neužsiminė.

Matydamas kun. Kasakaitis, kad tautininkų yra didelis būris salėje, štai ką išsitarė; esą, kokiems tikslams čia yra lenkų privažiavę? jis nežinąs ir esą lenkai garsino savo bažnyčiose, būk būsia lenkų išvažiavimas.

Nuduoda nieko nežinąs. O gal ir nežino, nes parvažiavo namo tuojau po prakalbų.

Turiu tiek patėmyti, kad tautininkų parke buvo labai daug; net buvo keli tautininkų vadovai.

Buvo geriau sakant, tarptautiškas išvažiavimas, nes buvo visokių tautų skaitlingai. Gi lenkų dalyvavimas parodė, kur mūsų taip vadinami "katalikai" linksta. Ten buvęs.

PITTSBURGH, PA.

Nuo lietuvių minyškos nudras-komi rūbai. Ji išmetama iš vienuolyno

Rugp. 10 pas tūlą lietuvių į stubą atbėgo sesuo Nazarietė (iš lietuviškojo kun. Kazėno kličtoriaus), kuri verkdam pa sipasakojė, kaip kitos seserys supuolė nuplėšė nuo jos drapanas ir išvijo laukan. Už ką — tai žmonių tarpe eina visoki gandai. Tik tiek aišku, kad del ko tai minėta sesuo pateko nemalonėn kun. Kazėno ir kitų seserų. Apie pavakarį ji su dviem mergaitėm buvo nuėjusi pas Kazėną prašyti nors \$15 pinigų (o ji sakosi pasidėjusi pas jį apie \$200), bet negavusi nei cento. Nei vienas kitas vienuolynas jos neprisėms, nes, matyt, visur buvo duota žinia. Nei gi priėmė jos kiti lietuviai ar lenkai kunigai. Romos trustas gėra sistemą turi. Bračiulis ją vežiojės visą dieną, bet pavakary, nicko nepėšus, sesuo išvažiavo iš Chicago. Kol oficialio pranešimo nebus, tai žmonės vaikščios daug plepalų ir užmeti nėjimų. Dalykas gi labai tamsus, kaip ir visi kuniginių darbeliai. O nėra abejonės, kad kun. Kazėnas ir jo bendrai vėl po kolonijas šauks: lietuvišaitės eikite į kličtorius! Skamba

WEST VIRGINIA

Korespondencija apie gyventojus pietinių valstijų

Laikraščiai pripažįsta lietuvių kultūriškais gyventojais. Bet kas galėtų pripažinti nekurius amerikonus čionais tokiems? Jie iš paviršio panašūs į žmones, bet jų apsiėjimas, jų protas žymiai skiriasi nuo Lietuvos gyventojų. Man yra gerai žinomos apylinkės Virginijos, West Virginijos, Kentucky, Tennessee, ir Alabama. Čia gyventojai veik yra tikri indijonai, žinoma, ne iš pažiūros, bet iš apsiėjimo. Kiti pasirodo kai tikri laukiniai žmonės, dyko proto, ypatingai kai išgeria stiklą naminės. Štai keletas pavyzdžių. Štai, Smith, iš Kentucky, išgėręs vieną kitą stiklą, nuėjo į Pardee, Va., krautuvėn. Ten jis norėjo su arkliu įjoti į namą, bet buvo permažos durys. Pradėjo kapoti duris. Tą pamatęs šerifas, jį ant vietos nušovė, bet Smitho draugai nušovė šerifą. Kitas, Williams, gavęs savų \$40.00 algą, atėjo į Pardee, padėjo visus pinigus aht stalo, ir prašė duoti už juos valgomų daiktų. Krautuvininkas parinko ir davė.

Mrs. Adomis atėjo asilu į Stonega, Va. ir pirmą sykį savo gyvenime pamatė automobilį. Ji ėmė šaukti gvoiltą, sakydama matanti velnią. Ji pradėjo elgtis lyg be galvos: draskyti nuo savęs drapanas, o visi žiūri. Viršininkas pradėjo pasakoti, kad jinai nebijotų, nes tai yra vežimas. Moteris buvo kokių 70 metų ir šerifas laikė ją už rankų. Tai jos sūnus pradėjo šaukdyti iš revolverio į jį. Kitas lermui visi nuvežti į teismą.

Rabitt Branch, Kentucky gyvena tūlas James, turintis vieną pačią ir 6 dukteris, bet jis visas skaito savo pačiomis.

Veik kiekvienas Kentucky gyventojas turi šioki toki lauzą, kuriame varo naminę. Ją patduoda ir iš to gyvena. Jie mažai sėja, išskyrus kornus, kuris yra lengviausia sėti ir prižiūrėti. Jie iš jo daro visą maistą, sriubą, duoną ir munsainę.

Taigi, ar tarpe lietuvių pasitaiko tokių stebuklų Lietuvoje? Niekad.

Pagal religiją tai šio krašto žmonės labai sudurnavoję. Seni žmonės krikštijasi į bapustus: šaukia rankas iškėlę, ir taip savo protą išverčia, kad tiki jog tuoj žengs į dangų. Jei kas iš šalies pasakytų, kad tu sudurnavojai, tai tas būtų nušautas, nes čia žmonės kiekvienas turi revolverį, kurį dažnai ir pavartoja. Svetimtaučiai visi čia vadinami "hunkeys," nes tas žodis pacina iš vengrų, nes amerikoi-

nai negalėdavo ištarti žodį "ungar." Svetimtaučiai dažniausia loduoja anglį, o amerikoni taip kitokį darbą dirba. Mat, mūsų žmonės dirba labai sunkiai, no rėdami uždribti kokį centą, o amerikoni išpalengvo darbuojasi. Tokiu būdu ne kiekvienas iš jų pasidarė sau duoną. Bosaai vis iš anglų, francūzų ar vokiečių. Indijoniški visai nėra.

Štai dar kitas atsitikimas. Rugp. 11 Logan, W. Va. sūnus nušovė savo motiną ir sumušė tėvą. Priežastis — nesisekimas dirbti naminės. O tokių atsitikimų yra šimtais kasdien. Čia tamsesni žmonės nekaip Kinijoje, nes nemoka nei skaityti nei rašyti. Tabokos užkandę, naminės išsigėrę, eina per miškus kokį žvėrelį nušauti, nes naminų gyvulių jiems nereikia, kadangi daug apie juos darbo. Amerikos spauda labai mėgsta aprašyti tamsius Europos žmones. bet lai aprašo kas čia darosi. Net negrai yra daug kultūriškesni už vietos gyventojus Nors jie neturi nei mokslo, nei nuosavybės, bet yra linksmi sunkiai dirba, bet nedėldieniais pasirodo kai ponai: susirenka į būrelius, gieda, šoka, graja — yra bent iš ko pasijuokti. O tie baltieji tai arba bažnyčioje karkia be proto, ar namie durnavoja su namine. Svetimtaučiai irgi linksmi žmonės. Lietuvių čionai mažai, tai negali nieko bendrai nei veikti. J. P. Kasper

IS STRABO GEOGRAFIJOS

(Tęsa)

Knyga VII, str. III. — Apleiskime ankstybesnę Getų istoriją, ir pažiūrėkim kaip jie dabar gyvena. (Strabo todėl apleidžia ankstybesnę istoriją, kad mažai žinių tėra. — V.). Boirebistas, vienas iš Getų, įgavęs tautos vadovybę, įkvėpė jai, karų nuvargintai, naujos gyvybės. Jis, pakėlė ją į tokį išsilavinimo, blaivumo ir įsakyimų klausimo laipsnį, kad į kelnius metus įsteigė galingą valdžią, ir palenkė didžiumą kaimynų po Getų nagų. Jis, galų gale, pavojingas tapo net Romanams, nes be baimės perplaukdavo Dunoją, ir nuteriodavo Trakiją iki pat Makedonijos ir Ylirijos. Jis taipgi apkariavo Keltus, gyvenusius tarpe Trakiečių ir Yliriečių, o Bojus visai išnaikino. Kad palaikius savo pavaldinių paklusnybę, jis naudojosi pagelba tūlo Dekanėjaus, burtininko-raganiaus, kuris buvo keliauęs po Egiptą, ir kuris pranašavimais pramoktasi iš tėjimo tam tikrų gamtos ženklų, įstengė patapti kaip ir orakulu, ir buvo laikomas veik dievu, kaip Zalmoksis, apie kurį jau pasakojome. Kaip pavyzdį jų klausymo, mes galime paduoti pavyzdį, kad Getai sutiko išrauti vynuogynus ir gyventi be vyno. Bet Boirebistas tapo maištininkų nužudytas pirm negu Romanai paspėjo prieš jį kariuomenę pasiūsti. Jo įpėdiniai padalino valstybę į keletą dalių. Po to, kada Augustas Cezaris pasiuntė legionus prieš juos, tai jie buvo susidalinę į penkias valstybes. Kitą sykį jų buvo keturios, kadangi tokie pasidalinimai laikino pobūdžio, ir įvairuoja platumu.

Nuo senų laikų šitos tautos buvo dar kita dalis, kuri ir šian dien gyvuoja (tai yra apie Kristaus gimimo gadyne. — V.). Nekurie ją vadina Dakais, kiti Getais. Getai gyvena į rytus iki Aukšinių (Juodųjų) Jūrių, bet Dakai, yra kitoje pusėje, einantį Vokietiją, į Dunojaus upės pradžią. (Istorikas Goselevas sako, kad Dakai negyvenę apie Dunojaus upės pradžią, bet dabartinėje Čekoslovakijoje. — V.). Bet ta tauta, kurią Boirebistas įstengė iškelti į galiją, nuo jo laikų sumažėjo tarpusavio karuose ir kovose su Romanais. Vienok jie dar da-

bar įstengia išstatyti 40,000 apginkluotų vyrų.

Per jų kraštą teka upė Maros į Dunoją, per kurią Romanai veddavo savo kariuomenės rėkmenas... Dakai kalba tą pačią kalbą ką ir Getai. Graikams Getai labiau žinomi, kadangi jie dažnai vandraudavo abiemis Dunojaus pusėmis, ir maišydavosi su Trakais ir Mysiais. Tas pats yra ir su Tribalių tauta, Trakiečių giminaičiais. Ji dažnai priimdavo daugelį pabėgėlių iš kraštų kur jų galingesni kaimynai išvydavo silpnesnius. Dažnai Skytai iš anos upės pusės, arba Bastarnai ir Sarmatai pergalėdavo ir vėjamię apsigyvendavo arba ant upės salų arba Trakijoje. Iš kitos gi pusės Yliriečiai kankindavo. Vieną metą Getai ir Dakai sudrūtėjo tiek kaip niekad. Tada jie galėjo išstatyti du šimtu tūkstančių pėstininkų, bet dabar jų tėra tik 40,000 apginkluotų vyrų. Yra net pavojus, kad jie liks Romanų pavaldiniais (taip vėliau ir buvo. — V.). Bet dabar dar vis jie laikosi, nes draugauja su Germanais, kurie yra Romanų priešai.

Tarp Juodųjų Jūrių ir Getų, nuo Dunojaus iki Dniestro (kur seniau vadindavo lietuvišku vardu "Tyras," delto, kad steptuose, arba tyruliuose tekėjo. — V.), yra Getų Tyras. Žemė yra visai lygi ir neturi vandens. Tai tenai Hystapso sūnus Darius (Persų karalius. — V.) perėjęs Dunoją, krito į pavojų būti sukaptas su visa armija delei stokos vandens. Bet jis tą pastebėjo pirm negu buvo per vėlu, ir grįžo atgal. Vėliau, kada Lisimakas kariavo prieš Getus ir jų karalių Dromikaitį, jis netik papuolė į tą pavojų, bet papuolė į priešų rankas. Bet jo gyvybė buvo dovanota iš bar barų malonės, kaip jau pasakojau. (Užbaiga)

Vertė V.

ATEIVYYBĖ Į AMERIKĄ PERNAI.

(Imigracijos Biūro Raportas)

Pernai, nuo liepos 1, 1922 iki liepos 1, 1923, į Ameriką tapo įleista 522,919 atėivių, taigi truputį daugiau nei pusė milijono. Šią šalį gi apleido 81,450 svetimtaučių. Iš atvykusių 307,522 buvo vyrai, o 215,397 —

moterys. Ameriką apleido gi 54,752 vyrai ir 26,698 moterys. Iš viso žmonių į Ameriką tais metais atvažiavo 1,002,496, bet kiti buvo piliečiai, arba svetimtaučiai, kurie tik laikinai atvyko Amerikan paviešėti (neilgiau šešių mėnesių). Svetimtaučių atvykusių bet neįleisti buvo 20,619. Išplaukė gi iš Amerikos 471,187 žmonės.

Profesijomis atvykusieji svetimtaučiai susidalino sekamai: — artistų 731; architektų 283; kunigų 1,709; redaktorių 74; elektrikierių 2,409; inžinierių 2,483; advokatų 166; rašytojų ir mokslininkų 621; muzikantų 1,076; valdininkų 550; gydytojų 704; skulptorių 287; moky-

tojų 2,589; kitokių, 2,860; viso — 16,542.

Pagal tautos daugiausia tapo įleista vokiečių, būtent 66,548. Paskui eina: Meksikonai, 62,709; anglai, 60,524; žydai, 49,719; italai 39,226; ir kiti. Lenkų įleista 13,210, lietuvių 2,560.

"Vienybės" šėrai kyla, nes laikraštis tuojau eis tris kartus savaitėje. Nusipirk nors vieną šėrą.

Lietuva laukia Lito — Pliuo nesparpyto. Per "Vienybę" jį stūkit!

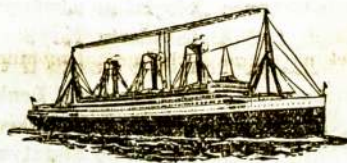
DIDŽIAUSIAS PIGUS ISPARDAVIMAS! VISŲ MANHATTAN ŠIAUDINIŲ IR PANAMA SKRYBELIŲ

Table with prices for various hats and Panama hats.

Pasinaudokite šia progą didelio pardavimo. Nevilkink, nes esame tikri, kad prokės ilgai nestovės, nes kainos stabtina žemos. Mūsų pirkėnai žino, kad MANHATTAN HAT kramtuvėms paskelbus ISPARDAVIMĄ, tai tas yra tikras ir teisingas išpardavimas. Nepažįstams gi mes kviečiame ateiti, pasižiūrėti ir savo pertikrinti.

MANHATTAN HATS STORES 230 Grand St. 479 Grand St. Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS AGENTURA

Keliauk Lietuon ir iš Lietuvos per Vienybės Agentūrą

VIENYBĖ parduoda laivakortes ant visų greitų laivų ir partipna kelioviams reikalingus poperus sugrįžimui Amerikon. VIENYBĖ prigelbės jums atsimiti savo gimines iš tėvynės ir suteiks reikalingą patarimą kelionės reikalui.

Adresuokite — VIENYBĖ 193 Grand Street Brooklyn, N. Y.

"AMZINASAI ŽYDAS" — garsiausias pasaulio literatūroje Eugene Sue Romanas, spausdinama DIRVOJE nuo 25-to numerio. Pasisukubinkit užsirašyti "DIRVA." Prenumerata metams tiktai \$2.00.

- List of books for sale including 'KURYBOS KELIAS', 'GAIRES', 'KAUNO MIESTO ALBUMAS', etc.

"DIRVA" 7007 SUPERIOR AVE., CLEVELAND, OHIO

Advertisement for 'KODEL' telegrams, featuring 'Visiems REIKIA Skaityti TELEGRAMAS' and contact info for 666 West 18th St., Chicago, Ill.

Advertisement for 'FELIKSAS KARPAITIS' as a travel agent, located at 127 E. Main Str., Amsterdam, N. Y.

Advertisement for 'F. R. ALLMANN WOOLEN CO.' located at 321 BROADWAY, Brooklyn, N. Y.

Žinios Iš Lietuvos

ROKISKIS
(“Vienybės” Kor.)

aimanuoja delei miškų. Be varžytinų niekas negavo medžių. Šioj apylinkėj žmonės labai O varžytinės prieinamos tik

JUSŲ KUDIKIUI GAL NEBEREKIA BONKUTĖS, BET DAR REIKALINGAS EAGLE PIENAS.

Iš pat mažens ant Borden's Eagle Pieno išauklėtas Jūsų vaikelis, kaip tikėtumėtės, dar turėtų ir toliau gauti naudingas pasekmes. Eagle Pieno iš kasdieninių vaikų. Tas maistas, kuris laimingai išvedė jį iš kūdikystės pirmųjų metų — tai yra aršiausias maistas, kad išvestų juos į gyvenimą kaip stiprius kūnus — vis dar tebėra jiems tiek pat geras kaip ir tada, kai gimė. Ir pradėdama penėti kiekviena valgias.

Akyvaizdoje besiantinančių karštų vasaros dienų kiekviena motina žiūri kelrodžio penėjimui atėmus kūdikį nuo bonkutės. O kas gali būti geriau už tą patį maistą, kuris davė gerą sveikatą ir vikumą laike kūdikystės?

Neseniai stebėtini eksperimentai buvo daromi tarpe vidutinių mokslo vaikų ir jie parodė, kad Eagle Pienas turi ypatingą vertę gydant nedapenėjimą. Vaikai auginti Eagle Pieno gavo kur kas daugiau svorio negu tie, kurie buvo penėti paprastu pienu. Nekeis niekur augo du syk pilnyn negu jiems reikėtų normaliai.

Padaryk Eagle Pieno dalia Jūsų kūdikio kasdieninį valgį ir tūmų atidžiai jo svorį. Augimas dikytyn yra svarbus. Jis yra pirmutinis ir vyriausias parodytojas Jūsų kūdikio pasigerinusio padėties ir veiksmingumo Eagle Pieno. Duok kūdikui du šaukštus Eagle Pieno atmiestu trijų šerių puodelio šalto vandens paryčiais ar po pietų. Jei nori savo kalbėje informaciją, idant pažinti ar kūdikis nedapenėtas, kiek jis svėriturėtų, kokio ūkio, koki maistą duoti, ir kitų brangių žinių, tai išlepk šį paskelbimą ir pasiūsk The Borden Company, Borden Building, New York City, ir bus pasiūsta visai dykai.

THE BORDEN COMPANY
Borden Building New York

KUPONAS

Pažymėk kokios literatūros nori

Maitinimo instrukcijos	Valgiai del vaikų	Vaičių knyga
------------------------	-------------------	--------------

VARDAS

ADRESAS

Lithuanian

nuėjo į paštą kareivio iešvot. Kareivis gi sėdo ir pabėgo nuo priėšų. Saulis, išėjęs iš pašto, jau nebrado nei dviračio nei kareivio, ir šiandien dviračio neturi, kuris jam kainuoja apie 300 litų.

Kareivis, pribuvęs į savo būrį, praneš karininkui kas su juo atsitiko. Tat antrytojaus anksti atvažiuoja į Balbieriškį karininkas su 15 apginkluotų kareivių, ir paliepta 4 apginkluoti kareiviams eit į ponulį stubas ir atvest po vieną sargybiškai. Žmonių prisirinko iš viso miestelio daug, žiūrėti kas čion bus, o mūs ponuliai bandė priešintis, nes daug žmonių žiūrėjo. Bet gavo gerai sprandinių nuo kareivių, ir buvo nuvesti į valsčių del tardymo. Idomu buvo žiūrėti, kada Balbieriškio “ponstva” buvo plakta kareivių. Bet čion kiekvienas skaitytas lai sprendžia kieno šiame atsitikime kaltė. Mat, Balbieriškio kunigėliai sakė, kad kareivis neprivalo taip pasielgti su valdininkais ir nori užtarti ponulius. Šiandien Balbieriškio ponuliai siūnia prašymus net į Seimą, bet sunku tikėt, kad pagalbės, nors jie turi ir gerų pasakėjų Seime.

Petras Kriukelis.

BALBIERISKIS, Mar. ap.
(“Vien.” Kor.)

Atrykau iš Amerikos atklyt savo gimtinį kraštą, Lietuvą. Čion patariu kiekvienam važiūot ir praleist vasaros laiką, kadangi miestelis nedidelis, aplinkui pušynai. Pro patį miestelį teka upė, Nemunas, kur galima praleisti daug smagaus laiko.

Šiuom laiku nuo Alytaus į Kauną yra remantuojami telefono ir telegrafo stulpai. Tą darbą dirba Elektros Technikos Bataliono kareiviai. Vieną dieną kareiviams pritrūko maisto; vienas iš jų buvo pasistūtas į Alytų parvežt valgomųjų produktų vakarienai. Kareivis, važiūdamas, prisiekė Balbieriškio valsčiaus viršininkui pristatyti padvada (stoiką) ant vakaro, kaip grįžt atgal. Apie 6 val. kareivis grįžt iš Alytaus ir užsuka į valsčiaus raštinę; klausia padvados. Jam kokią tai moteris atsako, kad valdininkai vieno nėra. Sako, jau nuo pat pietų pas žydėlį Erckų alųj maikia. Kareivis supykęs nueina pas Erckų ir randa čion valsčiaus sekretorių, liaudies mokyklos mokytoją, valsčiaus tarybos pirmininką, milicijos viršaitį — šie yra Balbieriškio valdininkai: Juškauskas, Daugerdas, Statkevičius, Sinkevičius. Kareivis paklausė kur padvada važiūoti ir parvežt kareiviams maistą? Juškauskas jam atsako: “Padvados nėra”. Tat kareivis sako: “Ponuliai, kas bus? Jus čion prie alaus, o kareiviai laukia nevalge.” Tat jam atsako: “Kas mums galvoj — tylik, durniaul!” Kareivis, supykęs, drožė vienam per valgomąją. Tas ponulis parpuolė ant veido nuo kedės.

Tuomet visi ponuliai supuolė ant kareivio ir ėmė kumščiuoti. Žinoma, kareivis turėjo ginklą persvėręs per pečius. Tai vienas sučiupo už karabino ir ėmė sukt karabiną ant kareivio pečių, ir taip smarkiai sukuko karabino diržą, kad kareivį ko nepasmaugė. Mokytojas, gerai iškaušęs gardaus alučio, drožė kareiviui, ir taip visi paeiliui ėmė kareivių mušt. Kareivis bandė nuo ponulių pabėgt, bet sunku buvo. Tuomet kareivis pasiekė karabino gaidelį ir šovė į viršų. Žmonių subėgo žiūrėti, kas čion nepaprasto. Tuomet ponuliai nusigando ir kareivis turėjo prągą nuo jų ištrūkt.

Ponuliai, matydami, kad kareivis pabėgs, ėmė šaudyt, ir privertė šaulių būrininką ant dviračio vyt ir suarestuos kareivių. Kareivis, matydamas, kad pavojus artinasi, puolė į grovį arti pašto. Šaulis manė, kad kareivis pabėgo į paštą, tat pastatė dviratį ant šalvyatvio ir

nuėjo į paštą kareivio iešvot. Kareivis gi sėdo ir pabėgo nuo priėšų. Saulis, išėjęs iš pašto, jau nebrado nei dviračio nei kareivio, ir šiandien dviračio neturi, kuris jam kainuoja apie 300 litų.

Kareivis, pribuvęs į savo būrį, praneš karininkui kas su juo atsitiko. Tat antrytojaus anksti atvažiuoja į Balbieriškį karininkas su 15 apginkluotų kareivių, ir paliepta 4 apginkluoti kareiviams eit į ponulį stubas ir atvest po vieną sargybiškai. Žmonių prisirinko iš viso miestelio daug, žiūrėti kas čion bus, o mūs ponuliai bandė priešintis, nes daug žmonių žiūrėjo. Bet gavo gerai sprandinių nuo kareivių, ir buvo nuvesti į valsčių del tardymo. Idomu buvo žiūrėti, kada Balbieriškio “ponstva” buvo plakta kareivių. Bet čion kiekvienas skaitytas lai sprendžia kieno šiame atsitikime kaltė. Mat, Balbieriškio kunigėliai sakė, kad kareivis neprivalo taip pasielgti su valdininkais ir nori užtarti ponulius. Šiandien Balbieriškio ponuliai siūnia prašymus net į Seimą, bet sunku tikėt, kad pagalbės, nors jie turi ir gerų pasakėjų Seime.

Dvidešimts metų labai greitai prabėga, bet tuo laikotarpiu įvyksta labai daug ir permainingai. Sakoma, kad pasaulis nestovi ant vietos ir cina pirmyn. Tas ne visai tiesa. Aš patėmijau, kad Philadelphia irgi nestovėjus ant vietos, bet ar ji ėjo pirmyn, palieku nuspręsti skaitytojui, kuris perskaitys šį pranešimą.

Mano pranešimas susideda iš mano dviejų apsilankymų Philadelphiaje. Pirmasis apsilankymas buvo 1902 m., o antrasis — 1922 m.

1902 metais tarpe Amerikos lietuvių buvo du kultūriniai centrai — vienas Chicagoje pasonėje “dėdės” Šerno, antras Philadelphiaje prie D-ro J. Šliu po. “Dėdė” Šernas, kaip tik šiaip kultūrneis per savo laikraštį “Lietuva”, nedaugelio buvo lankomas Chicagoje. Užtai Dr. Šliupas, kaip pirmiausias “generolas” visos Amerikos lietuvių politikos, susidarė aplin-

trauktų sąrašą 2,816 gyventojų. Tad, einant Savivaldybių įstatymais, Sėduvos miest. savivaldybė neturėtų turėti miestiečių, kurias, kaip kokią šventybę, miestelio gyventojai tebebrangina ir dabar. Kai kurie miestelio gyventojai, del kadaise turėtu Magdeburgo teisų, kurias, kaip kokią šventybę, miestelio gyventojai tebebrangina ir dabar. Kai kurie miestelio gyventojai, del kadaise turėtu Magdeburgo teisų, save laiko augštesnės kilmės už apylinkės gyventojus.

Kultūros gi atžvilgiu tai ir pirm didžiojo karo buvo ir dabar yra dauguma miestelio gyventojų nuo apylinkės žymiai atsilikę. Girtukliavimas, prisigėmus peštynėš taip yra paprastas dalykas, kad ne tik prieš karą buvo, bet ir dabar yra “profesionalų” mušėjų, kurie samdosi už degtinę ar už pinigus ką nors primušti. Apylinkės gyventojų tarpe dauguma miestelio gyventojų “miesčionių” jau nuo seno yra blogos garbės nusipelnę.

Iki 1920 metų Sėduvos miestelis buvo valdomas bendrai su Sėduvos valsčiumi. 1920 m. gegužės mėnesį Sėduvos “miesčionių”, daugiausia žydų, pasyngomis, buvo sudarytas gyventojų sąrašas, parodęs per tris tūkstančius ir, einant įstatymais, gauta teisė valdytis atskirai, valsčiaus teisėmis. Švietimo srityje pirmieji Sėduvos miestelio savivaldybės žingsniai buvo sumažinti prad. mokyklų skaičių iki vienos. Girtybėgi įstaigų tiek pristeigta, kiek Sėduvoje niekuomet nėra buvę. Gatvių grindinys, jau aprėtas karu metu, dabar visiškai apleistas, duobėtas, kad pavojinga net tik važiuoti, bet ir tuščiais raitais važiuoti. Miestelio savivaldybė jų taisyti nesirūpina. Ne geriau yra ir su keliais miestely lauke. Miestely nešvarumas pasiekė augščiausio laipsnio. Atstatant karu laiku išdegusį Sėduvos miestelio vidurį, miestelio savivaldybė nesilaiko jo kieno plano ir duoda leidimų statyti įvairių būdelių, kurios tiesiog baurina miestelio vaizdą. Panevėžio apskr. Savivaldybė, matydama netvarką nemokėjamą ar nenorą tvarkytis, nebojimą savivaldybės nurodymų, dar pereitais metais nutarė Sėduvos miestelio savivaldybė panaikinti, prijungiant prie Sėduvos valsčiaus savivaldybės.

1923 m. liepos mėn. 10 d. Panevėžio apskr. Valdybos rūpėsmiu sudaryta Komisija iš apskr. Savivaldybės Statistikos Skyriaus Vedėjo, Sėduvos valsč. ir miesto atstovų, kuri iki liepos 16 d. patikrino Sėduvos gyventojų sąrašą ir rado teisėtai į-

FELJETONAS

Ant Vieno Miesto Griuvėsių

Rašo Vargomatis

Dvidešimts metų labai greitai prabėga, bet tuo laikotarpiu įvyksta labai daug ir permainingai. Sakoma, kad pasaulis nestovi ant vietos ir cina pirmyn. Tas ne visai tiesa. Aš patėmijau, kad Philadelphia irgi nestovėjus ant vietos, bet ar ji ėjo pirmyn, palieku nuspręsti skaitytojui, kuris perskaitys šį pranešimą.

Mano pranešimas susideda iš mano dviejų apsilankymų Philadelphiaje. Pirmasis apsilankymas buvo 1902 m., o antrasis — 1922 m.

1902 metais tarpe Amerikos lietuvių buvo du kultūriniai centrai — vienas Chicagoje pasonėje “dėdės” Šerno, antras Philadelphiaje prie D-ro J. Šliu po. “Dėdė” Šernas, kaip tik šiaip kultūrneis per savo laikraštį “Lietuva”, nedaugelio buvo lankomas Chicagoje. Užtai Dr. Šliupas, kaip pirmiausias “generolas” visos Amerikos lietuvių politikos, susidarė aplin-

trauktų sąrašą 2,816 gyventojų. Tad, einant Savivaldybių įstatymais, Sėduvos miest. savivaldybė neturėtų turėti miestiečių, kurias, kaip kokią šventybę, miestelio gyventojai tebebrangina ir dabar. Kai kurie miestelio gyventojai, del kadaise turėtu Magdeburgo teisų, kurias, kaip kokią šventybę, miestelio gyventojai tebebrangina ir dabar. Kai kurie miestelio gyventojai, del kadaise turėtu Magdeburgo teisų, save laiko augštesnės kilmės už apylinkės gyventojus.

Kultūros gi atžvilgiu tai ir pirm didžiojo karo buvo ir dabar yra dauguma miestelio gyventojų nuo apylinkės žymiai atsilikę. Girtukliavimas, prisigėmus peštynėš taip yra paprastas dalykas, kad ne tik prieš karą buvo, bet ir dabar yra “profesionalų” mušėjų, kurie samdosi už degtinę ar už pinigus ką nors primušti. Apylinkės gyventojų tarpe dauguma miestelio gyventojų “miesčionių” jau nuo seno yra blogos garbės nusipelnę.

Iki 1920 metų Sėduvos miestelis buvo valdomas bendrai su Sėduvos valsčiumi. 1920 m. gegužės mėnesį Sėduvos “miesčionių”, daugiausia žydų, pasyngomis, buvo sudarytas gyventojų sąrašas, parodęs per tris tūkstančius ir, einant įstatymais, gauta teisė valdytis atskirai, valsčiaus teisėmis. Švietimo srityje pirmieji Sėduvos miestelio savivaldybės žingsniai buvo sumažinti prad. mokyklų skaičių iki vienos. Girtybėgi įstaigų tiek pristeigta, kiek Sėduvoje niekuomet nėra buvę. Gatvių grindinys, jau aprėtas karu metu, dabar visiškai apleistas, duobėtas, kad pavojinga net tik važiuoti, bet ir tuščiais raitais važiuoti. Miestelio savivaldybė jų taisyti nesirūpina. Ne geriau yra ir su keliais miestely lauke. Miestely nešvarumas pasiekė augščiausio laipsnio. Atstatant karu laiku išdegusį Sėduvos miestelio vidurį, miestelio savivaldybė nesilaiko jo kieno plano ir duoda leidimų statyti įvairių būdelių, kurios tiesiog baurina miestelio vaizdą. Panevėžio apskr. Savivaldybė, matydama netvarką nemokėjamą ar nenorą tvarkytis, nebojimą savivaldybės nurodymų, dar pereitais metais nutarė Sėduvos miestelio savivaldybė panaikinti, prijungiant prie Sėduvos valsčiaus savivaldybės.

1923 m. liepos mėn. 10 d. Panevėžio apskr. Valdybos rūpėsmiu sudaryta Komisija iš apskr. Savivaldybės Statistikos Skyriaus Vedėjo, Sėduvos valsč. ir miesto atstovų, kuri iki liepos 16 d. patikrino Sėduvos gyventojų sąrašą ir rado teisėtai į-

kui save pritraukiančią jėgą; kas iš Lietuvos inteligentų Amerikon atvykdavo, galėjo apsieiti nepasimatęs su “dėde” Šernu, bet būtų likęs visiškai “ignoramus,” jeigu būtų neapsilankęs pas garsųjį “bedievį,” Dr. Šliupą. Būti Amerikoje ir neapsilankyti Philadelphiaje buvo vistiek pat, kaip nuosirdžiam mahometonui buvus Mekkoje, o nepabučiavus Mahometo grabo, arba dievotam katalikui, buvus Romoje, o nepamatyti Papos.

Man teko netikta Philadelphiaje apsilankyti, bet ir visa žiemos ir vasaros sezoną pagyventi. Žiemos nedėdieniais teko būti susirinkimuose lietuvių liberalų, kurie buvo vadinami “valnamaniais” (o kun. Kaulakis net buvo savo parapijonams užgyręs visus liberalus vadinti. “valnamais”). Susirinkimai būdavo tai pas patį Dr. Šliupą, tai pas tuomet garsų veikėją, kurį pavadinsime “Stasium.” Būrelis susirinkusių veikėjų ginčydavos, karščiuodavos ir aptardavo visus dienos politinius ir kultūrinius tautos klausimus. Čia būdavo lyg kokio nerinkto “senato” posėdžiai, kurio nutarimai pasklysdavo Philadelphiajos draugijas ir visuomenę, pagaliaus po laikraščius “Vienybė” ir “Lietuva,” iš kurių jau imdavo pavyzdį visi Amerikos lietuviai. Tais laikais Philadelphiaje buvo rengiama įvairūs apvaikščiojimai, demonstracijos, protestai... visuose juose svarbiausiu ir dažnai vieninteliu kalbėtoju būdavo Dr. Šliupas (to visko sumanytojas). Amerikonai, žydai, rusai ir lenkai apie lietuvių krutėjimą girdėdavo ir jų vadai teiraudavo: kaip čia lietuviai stiprūs ir ko jie savo bruzdėjimais nori atsiekti? Išgirdę, kad lietuviai nori savo “tauta atgai vinti” ir iš po rusų pasiūsuoti, jie kiekvienas savotiškai šyp sodavos.

Bet lietuvių bruzdėjimas smarkiai plėtojosi. Šalip viešų prakalbų, buvo rengiama lietuvių sąmoninimo kursai. Nedėdienių vakarais Lietuvai Klube skaitė pamokas Dr. Šliupas: jisai dastė Lietuvos istoriją, bet jo aiškiniama apėmė devynias galybes sryčių — istorija, sociologija, politinė ekonomija, paprastąją politiką, ir tt. Jis rodos skubyste skubinosi pripilti visokių žinių į savo klausytojų galvas, — kurios jisai jautė, yra pagailėtina tuščios... Idomus buvo vaizdas, šitokie kursai: būrys visokios rūšies philadelphiečių lietuvių sėdėjo ant suolo, akis išpūtė ir ausis pastatė klausėsi, kaip Dr. Šliupas paėmęs lazdukę, su ja badinėjo į ant sienos pakabiną pasaulio žemlapį ir rodinėjo tas vietas senovės Mažosios Azijos ir Graikijos, kur, anot jo, mūsų protėvių daug amžių už Kristaus buvo gyvental... Klausytojai, gali būt tik tūkstantinę dalelę silpnai nuvoti, ką čia “daktaras pasakoja,” ir labiau rodos domėjosi netiek istoriniais faktais ir visu turinū, kiek hipnotizuojamū D-ro Šliupo asmeniui, kurio akyse žibėjo ugnelė nepaprasto troškimo — su sykiu prastą žmogelį paversti i inteligentą, liberalą i visais žvilgsniais sąmoninga pilietį. Didelis jo stomuo, tamsios akys dvasės pagavime, dar didesniu pavirsdavo jo klausytojų akyse. Ir aš šiandie vienok esu šitinkines, kad iš šito jo klausytojų būrelio, kurie dar gyvi yra, girdėdami kalbant ar skaitydami apie menamuosius lietuvių protėvius: Gėtus-Hittitus, Ly-

pelazgus ir Trakus, taipgi apie Mažąją Aziją, kaip apie lietuvių tautos “lopšį” — jau turi nuovoką, kas tas viskas yra.

Philadelphia tais laikais skambėjo po visos Amerikos lietuvių kolonijas, kaip židinys lietuvių tautos. Lietuviai įkūrė Namų Statymui Paskolos Dr-ją, kuri daugeliui lietuvių lengvomis išlygomis namus nupirko ir šiandien turtinga pastojo. Lietuviai tuomet išauklėjo planus statyti savo visuomeniškus namus, ir šiandien jau turi dvejus didelius tokius namus su svetainėmis, teatrais, su sirinkimams, prakalboms, baliams, etc. Lietuviai turėjo savo gryno tautos dailės meno chorą. Visos jų tautinės draugijos pakilo ir išaugo. Lietuviai pramonininkai pasidaugino ir lietuvių vardas tarpe amerikonų tapo plačiai žinomas. Čia net visos Amerikos lietuviai pasirinko sau vietą 1905 m. laikyti primutinį savo politinį seimą, kuriame tapo užbrizta amerikiečių lietuvių siekiniai prie Lietuvos neprugulmybės. Čia net gultinai susiformavo viena iš mūsų politinių partijų, būtent “Amerikos Lietuvių Socialistų Partija.”

Tai tokia buvo Philadelphia ir joje prasidėjusi mūsų visuomeniška darbuotė, kuomet aš joje apsilankiau 1902 metuose. Kaip minėjau, likimas mane čionai užbloškė '922 metuose. Kad Philadelphia yra mirusi kolonija tautiškai ir politiskai, tą aš jau žinojau iš laikraščių. Bet man norėjosi rasti nors žymes iš ankstyvesnio Philadelphiajos kolonijos blizgėsio. Deja! Sekesniųjų gabių tėvynainių nebėra: vieni išmirę, kiti Lietuvon ir į kitus miestus išvažinėję, treči... apsikabinę apie dolarį rieda paskui jį. Girdėjau kad dar esąs gyvas senas veikėjas Stasys. Jį suraduo, bet žmogus taip į biznį pasinėręs, kad manęs visai nepabažino; jis dabar jau “amerikonas” ir lietuvių jam lyg kad tai girdėta kokia ten tauta... Nebėra tyro meno chorų. Tautinės draugijos baigia mirti, ir tik kad dar ilgiau pasilaikyti neparvirtus, viena prie kitos atsilieja. Lietuviai pramonininkai vėl sumazėjo, o kurie dar gyvi, tie pasidavė amerikoni. Jų liaudies namai berods dar gerai tebestovė, bet viename jau pavojinga fikriems lietuviams surengti savo prakalbas... Jaunesni veikėjai — jų tik keletas. Intelligentijos nors nesumažėta, bet jie taip saldžiai miega, taip maloniai sapnuoja tuos dolarius, dolarius, dolarius...

Taip, Philadelphia 1902 ir 1922 metu, toli gražu nebe viena ir ta pati. Anoje buvo lietuvių kolonijos žydėjimas ir gyvenimas, o šioje — nuvytimas ir merdėjimas.

Atsisitau ant kriaušelio Fairmont Parke ir žiūrėdamas į padūmavusį Philadelphiajos miestą, sau dūmojau: Dvidešimts metų! Kokią tai didelę permainą jie padarė tarpe tokio nemažo būrelio čionai gyvenančių lietuvių! Per tuos gražios praecities griuvėsius rodos vaikščiojė kokie tai kliukūs šešėliai, vienas kitą susitinka, susikabina savo giltiniškai išdžiuvusiomis rankomis ir šoka ant tų griuvėsių velnišką šoki, o jiems iš miglotų daubų prigraina šurpau sukelianti muzika: — Taip čia buvo, taip čia buvo, — Bet dabar jau to nebėr!...

NOTARIJUS
(Rejentas)
Juožas O. Širvydas
193 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Kokie tik legališki popierai ar dokumentai reikia užtvirtinti ir padaryti — čia yra padaroma: Daviernastis, pirkimo bilas, liudijimai, sertifikatai, vekseliai ir tt.

Isteigtas 1886 m.
VIENYBĖ
 DU-KART SAVAITINIS
 Uteninkais ir Pėnyėiomis
 METINĖ PNUMERATA:
 Suvienyose Valstijose \$3.50
 Kanadoje 4.00
 Lietuvoje ir kitur 4.50
 Prenumerata reikia apmokėti
 iškalno.
 Apie garsinimus klauskit laiska.
 Adresas:
 Vienybė Publ. Co., Inc.
 193-197 Grand Street,
 Brooklyn, N. Y.

Established 1886.
VIENYBĖ
 LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
 Published Tuesdays and Fridays
 at Brooklyn, N. Y.
PERZVALGA

Jau į teismą.
 Nekurie chicagieškiai iš visų
 spėkų stumia, kad "Telegramų"
 padarius dienraščiu. Tas, žino-
 ma, ašaka gerklėje kaip "Nau-
 jienoms" taip "Draugui." Dar
 "Naujienos" patraukė "Tele-
 gramų" savininką, Vilovičių
 teisman, užtai kad tas jau me-
 tai laiko nemokąs bilos sumo-
 je \$90. Vilovičius gi žada duo-
 ti prisiėktą pareiškimą, kodel
 jis tos bilos nemoka. "Biznyje
 viskas galima, eh?"

Amerikietis apie Lietuvą.
 Tūlas amerikietis, pasislėpęs
 po slapyvardžiu Belaisvis Ame-
 rikietis, pagirdamas Slezėvičių
 už jo užtarimą amerikiečių
 Seime, priduria:
 "Ačiū tūlam kunigui ir šiau-
 diniams patriotams ir aš buvau
 apšauktas bolševiku ir buvau
 pakliuvęs žvalgybininkų rankos
 na (kuomet aš jokia politika
 neužiūmu, ir prie jokios politi-
 nės partijos nepriklausau). Žval-
 gyba kratė, tardė, bet žinoma,
 nieko negalėjo rasti. Ir vievia-
 ną amerikietį atvažiuosį Lie-
 tuvon pavaišina tokiais pyra-
 gais. Todel aš sakau: dauguma
 mūsų amerikiečių, negalėdami
 panešti tui sunkenybių, su ku-
 riomis susidūrėm atvažiauvę Lie-
 tuvon, apleisime Lietuvą ir grįž-
 šime Amerikon. Mes priversti
 esame ieškoti naujos "tėvynės"
 kur galėsime laisviau pakvėpuo-
 ti, nes mat mes pagyvenę ci-
 vilizuotoj, kultūringoj šaly,
 kur bažnyčia atskirta nuo val-
 stybės, atrpatom nuo kunigų
 vergijos, nuo bučiavimo jiem-
 anų. O kas nebenori to daryti,
 tai apšaukiamas netikusiu žmo-
 gum, bolševiku ir yra persekio-
 jamas."

Taip rašo tas amerikietis per
 "Lietuvos Žinias", liaudininkų
 organą, ir tų žodžių teisybę pa-
 liūdys nevienas amerikietis.
 Bet ar rūpės tas mūsų "patrio-
 tams" klerikalams? Ar norės
 jie kad visi Lietuvos vaikai, ne
 žiūrint pažvalgų skirtumo, gy-
 ventų Lietuvoje? Atsakymas
 toks, kokį klerikalai ir ponai
 visados duodavo pas visas tau-
 tas, visais istorijos amžiais:
 Ne! Pažangieji turės iškovoti sa-
 vo teises, kaip kad iškovojo A-
 merikoje. Šiandien katalikės ga-
 spadinės neveda bedievių burdin-
 gierių iš kambario, kunigai ne-
 randa peštukų pažangiuosius ap-
 kult. Ir Lietuvoje ateis gadyne,
 kada žvalgyba netampys po sa-
 vo urvus pažangesnių amerikie-
 čių vien delto, kad jie kuni-
 gams rankų nebučiuoja ir į baž-
 nyčią neina.

Seno Revolucionieriaus
 Atsiminimai.
 Grigaitis, nuvykęs Lietuvon
 papasakojė socialdemokratams
 apie savo revoliucinį veikimą
 1905 metais, ir tie parašė trumpą
 žinią apie tai savo organe.
 Pasirodo, kad besimokinant Min-
 taujoje lietuviai studentai
 marksininkai nepatiko Grigai-
 čiui ir jis prisirašė prie latvių.
 Paskui, kuomet jis pateko į žan-
 darijos nagus Suvalkijoje ir tu-
 rėjo bėgti, nes grėšė mirtis, tai
 laimingai ištrūko į Prūsus. Čia
 buvo nutarta siūsti ką nors į
 Ameriką aukų revoliucijai rinki-
 ti ir buvo siūloma Grigaitis ir

Ginčai Tautininkų Spaudoje
 Olio sandariečių a skritis nutarė spausti redakto-
 rius tautininkų laikraščių, idant tie mestų tuščius ginčus.
 Išanalizavus tų ginčių kaulą, pasirodo, kad daugiausiai tai
 vieno redaktorius užsivarinėjimai ant kito. Ypatingai tai
 moka padaryti p. Račkanskas, kuris vos spėjo grįžti į sa-
 vo "seną pašaukimą," kaip jau tapo nujamas iš visų pu-
 šių. Tokie ginčai nenėša didelės naudos, ir juos reikėtų
 mesti. Bet kai-kada jie reikia verkiant vesti. Jie bus baigti
 tik tada kada "dionkėpis mes siuvęs žebatus, o batsiu-
 vis kepęs pyragus."

Kova Už Pliena
 (Dabartinė Europos Diplomacija)

Dar 1915 metais, p. Robert Pinot, slaptame
 raporte, reiskė baimes, kad didžiosios Francijos
 liejyklos nukenktėtų atsigavus Lorraino pramo-
 nei. Jis tuomet vedė politiką Comite des Forges
 (Francijos Plieno Trustas) ir agitavo iš Elzaso-
 Lorraino padaryti neutralę valstybę, po globa
 Francijos, bet griežtai atskirtą nuo Francijos
 augštų muitų siena, idant interesai ponų Briey,
 Pompey, Creusot ir Saint Etienne (Francijos plie-
 no trustininkų) būtų apsaugoti.

Tokį pasiūlymą buvo sunku apginti, ir tas bu-
 vo neužilgo permatyta. Tada 1917 metais vienas
 iš Comite des Forges direktorių išleido galutinį
 politikos nustatymą sekamai:
 "Taikos sutartis turi mums atiduoti savinin-
 kystę mineralų aneksuotos Lorraino srities. Jos
 mineraluose ir gautuos Francijos metalų pramo-
 nei skaičiai ateitį, nes padvigubins mūsų pro-
 dukciją, o nuo Vokietijos atims galimybę vesti
 kovą dvejam frontais (karo ir pramonės.)"
 Kadangi tuo metu Francijos gyventojai bu-
 vo apbrėžti tik trejais šimtais gramų juodos
 duonutės, tai šis žymus pramonininkas savo idė-
 ją pagražino pritinkančiu paveikslu:
 "Kada savo draugų pakvieti šiose dienose
 pas save ant pietų, tai prašai jo atsinešti savo
 duonos; kada mes prašome Lorraino plieno pramo-
 nę vėl užimti savo vietą Francijoje, mes taipgi
 prašome ją atsinešti savo duoną — tai yra,
 Saaro slėnio anglis — be kurių ji būtų keblus ir
 nemylimas mūsų namuose svečias."
 Na, atėjo taika. Mūsų (tai yra: francų; šit-
 tas straipsnis paimtas iš garsaus Francijos radi-
 kališkų inteligentų žurnalo "Clarke". — V.)
 plieno ponai pamatė savo norus išsipildant. Kol
 nežinant tikinti minia entuziazmo pakvaišime
 šventė atgavimą mūsų rytinių sričių (Elzas-Lor-
 raino) nuo amžino priešo, Comite del Forges
 ponai buvo apsvėrė darbu atsiimti savininkystę
 neapskaitomų metalo ir mineralo turtų Lorraine.
 1871 metais tas kaštas turėjo 38 liejyklas,
 kasmet nuliejančias apie 200,000 tonų čuguno (ke-
 to). Lapkritį 1918 metų jau buvo 68 liejyklos,
 moderniško tipo, gaminančios kasmet po 3,800,-
 000 tonų čuguno. Tai gi buvo svarbu kad nei kruo-
 pelė to turto nepraslystų pro nagus Comite des
 Forges.

Todel Aumetzo fabriakai, kurių savininkai
 buvo vokiečių Feniko Korporacija, tapo atiduoti
 naujai korpcacijai, turinčiai kapitalo 75 milijonus
 frankų, suorganizuotai mūsų vyriausių plieno ku-
 nigaikščių. Didieji brolių Roehling fabriakai pate-
 ko kiti korpcacijai su kapitalu 50 milijonų fran-
 kų, kuriuos atstovavo kiti plieno pramonininkai ir
 dvi belgų kompanijos. Trečia francų korpcacija,
 iš panašiu poneliu, su kapitalu 80 milijonų frankų
 pasiėmė fabriakas brolių Stumm. Dvi kitos orga-
 nizacijos, atstovaujančios tuos pačius interesus,
 ir turinčios drauge apie 200 milijonų kapitalo, bei
 keletą smulkesnių korpcacijų, nusipirko likusią
 dalį vokiečių nuosavybės.
 Liko dar Saaro slėnis, iš vardo priklausantis
 Vokietijai, bet tikrenybėje po kontrole Francijos.
 Buvo rasta ir ten kelias kaip 60 nuosimtį šėrų
 metalo pramonės perkelti iš rankų vokiečių į ran-
 kas francų. Pasirodė naudinga čionai ir belgus
 prikvieisti; ir šiandien belgai atsiėmė direktor-
 iaudami keliose didžiose korpcacijose.
 Šitas tikrenybės pamatas francų-belgų
 draugavimo nuo paprastų žmoneliu yra slėpimas
 dūmas valdininkų retorikos, primenančias
 mūsų broliavimąsi laike karo, kada drauge liejo-
 me kraują už tiesą ir teisingumą.
 Bet tos didelės vilts, kurios buvo dedamos
 ant sugrįžimo Lorraino prie Francijos, neišspil-
 dė. Staiga išliko nelauktos kliūtys. Pirmą negu vo-
 kiečiai jas prarado, Mozelio slėnies plieno fabri-
 kai buvo neatiskiriama dalis didesnės ekonominės
 grupės, kuri įėjo Reino kraštas ir Lorraine.
 Mozelio (Lorraine) tiems gamindavo rūdą, o Ruh-
 ro kraštas duodavo kokšą. Ir kaip tik kardas per-
 ki-to šito gamtos nustatyta ekonominį ryšį, Lor-
 raino liejyklos rado ant saves dvigubą naštą. Jos
 neteko savo vyriausio šaltinio kūrui (Ruhro kok-
 so) ir savo vyriausios rinkos (Reinlando fabriku).
 Saaro anglis mažai verta Lorraino rūdą lie-
 ti, nes tai ne koksingas anglis, bet apšildantis.
 Iš 11 milijonų tonų iškastu 1923 metais tik 317-
 000 galima buvo parduoti kokso krosnims. Todel,
 pradand der su 1919 metais, daugelis Lorraino
 liejyklų užsidarė, del kokso stokos. Jos buvo pri-
 verstos atsiskirti nuo užsakymų. Sekančiais me-
 tais, 1920-ais, padėtis dar pablogėjo. Vėliau, kada
 mieste Spa tapo susitarta su vokiečiais, ir iš jų
 gauta didesnis kiekis anglų, staiga nukrito plie-
 no ir geležies kainos, kas vėl neveljo Lorraino
 liejykloms atsigauti.

O tuom tarpu Vokietija atgavinėjo savo bu-
 vsias rindas, delto, kad turėjo pigią transpor-
 tacija, pigu kūrą ir pigius darbininkus. Vokie-
 čių plieno ir geležies ponai galėjo daryti pelno,
 pardavinėjant kainomis perpus pigesniems negu
 savo konkurentai francūzai.
 Nors vėliau anglų kainos Francijoje nukrito,
 bet net mūsų vidinės rinkos nebuvo apsaugotos
 nuo tokio vokiečių konkuravimo. Matėme, kaip
 mūsų didžiosios gelžkelio kompanijos, kurių pa-

triotizmas regis būtų turėjęs jas sulaukyti, pirkio
 didžiausius kiekius vokiečių rėliu Belgijoje, nu-
 duodant būk jos ten buvo ir pagamintos.
 Sitame laike liga kuri kirtu Lorraino plieno
 ir geležies pramonę tapo pilnai suprasta. Visi pa-
 matė, kad ji paeina iš stokos kūro (kokso) ir
 stokos rinkų. Pirm karo, Francija pagamindavo
 penkis milijonus tonų čuguno, kuris veik čia pat
 Francijoje ir ieseidavo. Pridėjimas Lorraino ir
 Saaro slėnies padidino tą gamybą iki 11 milio-
 nų tonų, kas reikia šeši milijonai tonų daugiau
 negu Francija pati gali suvartoti. Jei šito pervi-
 šio negalima parduoti, tai jo gamyba, supran-
 ma, turi sustoti. Ir francų korpcacijos atsisto-
 jo priedi dvi išėigas: eksportuok, arba uždaryk
 krosnis.

Prie to karas padarė tris atmainas pramonės
 sąlygose Francijoje: 1) fabriakai žymiai padidėjo
 ir pasitobulino; 2) fabriakai geriau pasidalino ge-
 ografiškai; 3) pramoninė ir prekybinė organizaci-
 ja žymiai patobulėjo darbo našume. Bet ant ne-
 laimės visas šitas padidėjimas gamybos spēkos
 ėjo kartu su menkėjimu pirkimo galios Europos
 valstybių.

Galima tikrai sakyti, kad šiandien Europa
 turi virš šimtinę daugiau liejyklų negu jai rei-
 kia. Tad ar negalėtų Francija uždaryti tas, kurios
 yra Vokietijoje, idant savos dirbtų?

Ikišiol visą naštą nešė Lorrainas delto, kad
 svarbiausi pirkėjai jos produktų buvo Reinlando
 plienininkai. Jis tarnavo vien vokiečiams, ir todel
 nebuvo galima per vieną dieną pasidaryti pirkėjų
 Francijoje. Kada Kruppą ir Thysseną (vokiečių
 plieno trusto ponus) priverė aplieisti savo nuos-
 vėybę Lorraine, nepriverė jų atiduoti ir pirkėjus.
 Mūsų plieno karaliai pamatė, kad perėmimas vo-
 kiškų fabriku mažai ką gelbėjo užkariauti pasa-
 ulio rinkas. Rinkas paima pigios kainos, o tik
 rinkos gimdo pelningas pramonės.

Jei Francija norėtų eksportuoti tą šėių mi-
 lionų tonų perviřšį, ar tai žalią ar pusiau apdirb-
 tą, tai ji turi pardavinėti tokiomis kainomis, ko-
 kiomis parduoda kiti konkurentai. O kad tą pa-
 darius ji turi turėti namie kūro. Kad suliejus 11
 milijonų plieno ir geležies, reikia 13 milijonų kokso.
 Na, o visos esančios po Francijos vėliau kokso
 krosnys, įimant ir Saaro slėnies, negali padaryti
 daugiau kai šėių milijonų tonų kasmet.
 Tad, klausimas, kur Francija turi dar gar-
 ti septynis milijonus tonų kokso, be kurių jos
 Lorraino liejyklos turės stovėti be darbo?

Tebuvo vienas kelias: gauti tą kokšą iš ten,
 kur pirm karo tos liejyklos gaudavo — tai yra —
 iš Ruhro.

Einant derybomis apie taiką, tapo padary-
 ta laikinas susitarimas, pagal kurį už vieną toną
 vokieško kokso francūzai duodavo vieną toną ir
 ketvirtadalį Lorraino rūdos. Bet francūzai tą su-
 tartį panaikino. Tada vokiečiai, negaudami rūdos
 kreipėsi prie Austrijos, Švedijos, Spanijos ir New
 foundlando ir gavo savo reikalams. Jiems taip
 pavyko, kad po dvejų metų praktiškai jie nepri-
 klausė nuo Lorraino kasyklų ir jos jiems nebuvo
 reikalingos. Dar 1913 metais jie iš Lorraino pa-
 imdavo po 26 milijonus tonų rūdos, o 1922 me-
 tais tepirkio 32,000 tonų. Bet, nors vokiečiai ir
 išrišo savo rūdos problema, francūzai neįstengė iš-
 rišti savo problemos iš kur imti kokso. Jie jau pra-
 dėjo svarstyti ar verta buvo karą išlošti, jei štai
 ką gavo.

Tuom tarpu, Londono konferencijoje 1922
 metais, Vokietija buvo priversta kas mėnuo ali-
 jantams pristatyti po 1,900,000 tonų anglų. Iš
 tos dalies kuri priklausė Francijai tais metais vo-
 kiečiai pristatė tik 117,103,365 tonus, vietoje 13-
 864,000 tonų. Kitais žodžiais sakant, trūko penkio
 likos nuosimtį.

Iki laiko kada mūsų kariūmenė įsiveržė į
 Ruhro kraštą, šitie reparacijų mokėjimai bu-
 griežtai išieskomai, net tada, kada Francija ir Bel-
 gija turėdavo daugiau anglies negu suvartodavo,
 kada anglies kalnai augdavo ties kasyklomis, ir
 kada francūzai atgal parduodavo vokiečiams netik
 Saaro iškastą anglį, bet ir didėle dalį ką gauda-
 vo kaip reparacijas. To keisto dalyko išaiškini-
 mas nepainus. Comite des Forges, veidamas
 per Reparacijų Komisiją, reikalavo, kad vokiečiai
 šitą nereikalingą anglį duptų, idant tuomi priver-
 stus vokiečius didinti savo kokso pristatymus.
 Tokiu kėlu jie padidino Vokietijos kokso mokėji-
 mą nuo 3,082,000 tonų 1921 met., iki 4,302,000
 tnnų 1922 m.
 Francijos valdžia per Reparacijų Komisi-
 ją persitikrino, kad Vokietijos anglų dastaty-
 mas stovaku penkiolikos nuosimtį. Bet yra aiš-
 ku kaip diena, kad jei Vokietija ir būtų iki rai-
 diai išpildžiusi savo prizađą, Francijos liejyklos jo
 kiu būdu nebūtų geriau gyvavę; nes šitas penkio-
 lika nuosimtį būtų tik labai mažai pagelbėję pa-
 pildyti deficitą kokse, kuris reikalingas metalų tir-
 pinimui. (Užbaiga bus)

REDAKCIJOS STRAIPSNIAI

Ukininkų Skutimas Lietuvoje

Dabartiniu laiku tas, kuris turi atliekamo kapitalo,
 matyti, gali gerai prisilūpti dar daugiau. Tokis mat su-
 rėdymas visuomenės įstatymuose. Amerikoje už antrą
 morgiečių mokama iki 15 nuosimtį, o už pirmą nuo šešių
 iki dešimts. Bet čia pakalbėsime apie Lietuvos ūkininkų
 padėtį.
 Neseniai vienam ūkininkui teko pasiskolinti iš Ma-
 riampolės Ukio Banko skyrtaus porį šimtelį litų. Kokį
 nuosimtį tie krikščioniškį ponai nulupo? Nagi, nei ma-
 žiau, nei daugiau kaip ketvirtą nuosimtį ant mėnesio, ar-
 ba 48 ant metų! Ir tai paskolino tik dviems mėnesiams,
 kad skolinkas gale metų nerūgotų, jog už šimto litų var-
 tojimą jis turi mokėti 48 litus nuosimtį. Dabar, už du
 mėnesių jis užsimokės aštuonių litus, ir, kadangi jau toki
 žmonių psikologija, tai netaip pyks ar rūgos, negu jei
 kad mokėtų už visą metų.

Bet tas pavyzdys parodo, kokiais tiesiog groboniškais
 nagais Lietuvos bankininkai čiulpia Lietuvos ūkininkus
 ir juos bankrutina. Delto ir šaukiama laiškuose, būk Lie-
 tuvos ūkis grūna. Kurgi negrūs: kredito pigaus nėra,
 žemės ūkio produktai pigūs, o žmonės nemoka kooperaty-
 viškai juos išvežti kur ir parduoti geresnėmis kainomis, o
 čia mokesčių, rekvizicijų, yra užtektinai, šeimyna bran-
 gi, ir taip toliau.

Nereikia manyti, kad tik vienoje Lietuvoje taip ūki-
 ninkai engiami. Ne, tas pats dedasi ir Amerikoje, ir An-
 glijoje. Taksai ant ūkių dideli, produktai pigūs, o banki-
 ninkai myga atmokėti skolas ir nuosimtius. Pavyzdžiui
 du metai atgal kornų bušelis buvo apie \$2, šiandien ame-
 rikietis tegaua apie 29 centus. Ar stebėsimės, kad į ban-
 kų rankas pakliūva net geriausi ūkiai, delto, kad savininkai
 morgiečių negali išsimokėti? Ar stebėsimės, kad Vakarinių
 valstijų fermeriai, ikišiol per dešimtmečius buvę
 gerais republikonais, šimet bruzda ir jau vienoje vietoje
 išrinko savo senatorių iš Darbo-Ukio partijos? Sakoma,
 kad apie aštuonios valstijose fermeriai laimės.

Lietuvoje dalykai pagerės tiktai tada, kada valdžio-
 je bus tikri ūkininkai, kada ūkininkams Lietuvos Ban-
 kas teiks pigaus kredito, tai yra, paskolų ant pigių nuos-
 imtį, ir kada ūkininkai pramoks bendriau gyventi, ypa-
 tingai kooperatyviniu būdu kai ins davinėti savo produk-
 tus. Tada jie stovės taip, kaip stovi Danijos ūkininkai.

Dar Apie Klaipėdą

Mūsų gerbiamoji dabartinė Lietuvos valdžia labai
 šykšti ant žodžių apie užsienio politiką, ypatingai apie
 Klaipėdą ir Vilnių. Kad Vilnius yra prarastas — tai jau
 niekas Lietuvoje neabejoja. Nors sakoma, kad lietuviai
 neatsisakys nuo Vilniaus, bet tai tik taip kalbama. Liau-
 dis kad ir neatsisakys, bet politikieriai jau yra atsiskę
 ir piršto prie piršto nededa, kad Vilnių atgavus. Yra ži-
 nių, kad deli "stokos pinigų" valdžia likvidavo Šaulių
 darbuotę pafrontėje.

Apie Klaipėdą irgi tas pats: nei žodelio visuomenėi.
 Klaipėdiškiai daugiau bruzda ir šneka apie to krašto li-
 kiną, svarsto ko jie nori, negu Lietuvos valdžia, kuriai
 Klaipėda yra vienintelis išėigos uostas ir jūrą. Kodel?
 "Lietuvoje" rašoma, kad 31 liepos Galvanaukas darė
 "platų pranešimą" Seimo Užsienio reikalų komisi-
 sijai apie derybas Paryžiuje. O apie tą visuomenėi pra-
 nešama tik rugp. 5 ir tai keliais žodeliais, iš kurių negali
 sugraibyti kas dedasi. Iš Klaipėdiškių laikraščiu tik da-
 sizinome, kad lenkai gyvu gvoitu norėjo įstatyti į Klai-
 pėdos kraštą bei uostą savo politinį atstovą, prieš kurį
 labiausia protestavo Klaipėdiškiai lietuviai ir vokiečiai.
 Ginčas gi dabar stovis ant tokio pamato: Ambasadorių
 Tarybos komisija turi lietuvii pasiūlymus, turi Klaipė-
 dos statuto lietuvišką projektą ir lenkų pataisas bei rei-
 kalavimus. Tuos visus dokumentus Komisija įteiks Amba-
 sadorių Tarybos konferencijai, ir toji praneš Lietuvos
 vyriausybėi "Ambasadorių nuomonę del derybų rezulta-
 tų" (taip sako Elta). Ką tas reiskia, nėra žinios. Ar sa-
 kys, kad rezultatai geri, ar sakys, kad netikę ir vėl važiuo-
 kite derėtis, ar patieks savo statutą ir lieps priimti —
 niekas nežino. Politiką veda vienas Galvanaukas, o lie-
 tuvių visuomenė nėra ko žinoti. Lai ji geriau lošia Val-
 stybės lėšomis išleistomis kortomis ir džiaugiasi, kad vi-
 sur turi gabius atstovus, atstovaujančius Lietuvos reika-
 lus, a la Čarneckis.

Ivairūs Straipsniai

PILSUDSKIO VALDŽIA LENKIJOJE

Kada Alijantų mygami vokiečiai sugniuozė 1918 metais, Pilsudskis tapo paliausnotas iš liogerio, kur atsitūpė, kuomet vokiečiai panaikino jo legionus. Tuo laiku Varšavoje buvo tam tikra Regentų Taryba, susidedanti iš dviejų didelių dvarporių ir Varšuvos arkivyskupo. Ją pastatė vokiečiai, kad atstovautų ir valdytų šalį, kol bus nukurtas karalius. Kaip tik Pilsudskis pasiekė Varšavą, tai Regentai skubiai perdavė jam visą galią; ir nuo to laiko jis valdė, arba karaliavo, iki pabaigos 1922 metų, didesnę laiko dalį turėdamas titulą Valstybės Galvos. Jo asmeniška garbė žymiai padidėjo šiuo laiku, o didžiulia jū priešu, ypatingai Romanas Dmowski, kuris taip buvo išsikūšęs Taikos Konferencijoje, nusmuko į palyginamą tamsybę. Socialistams jo senos partijos P. P. S. jis niekad negalėjo klaidos padaryti, taip jie jį tikėjo (išskyrus kai kurį sparną, ir mažutę bet augančią grupę komunistų susinėjančių su Maskva). Jo asmeniškas apsiėjimas buvo stebėtinas. Nors jis gyveno Belvedero Palociuje, apsuptas gana didelio štabo, apsirergusio didžiuoju militaristai, jis niekad nemėgo to griežto ir standaus poniskumo ir virškarališko puikumo, kurį turi didžiulia Prezidentų naujųjų Europos Respublikų. Užsienio politikos tyrėjas lenkiau gali pasikalbėti su Španijos karalium, negu su Prezidentu Masaryku. Bet prie Pilsudskio visados galima buvo prieiti. Gal todėl, kad jis nebuvo gimęs buržuju. Visa Lenkija jį žino po jo pseudonimu, pūmūtu laike revoliucinio veikimo, būtent "žuk" (Vabalas).

Pabaigoje 1922 metų jis atsakė nuo titulo Valstybės Galva, idant būtų galima išrinkti pirmą Lenkijos Prezidentą. Pat Pilsudskis nekandidavo, bet buvo išrinktas žmogus, kurį jis rėmė — ir tas žmogus (Narutavičius) už kelių savaičių tapo nužudytas. Pilsudskis pasiėmė vietą vyriausio vado armijos štabo, o pirmiau buvo viršininkas mandagiai tapo premjeru! Tokie dalykai nutinka Lenkijoje. Būdamas Valstybės Galva, Pilsudskis visados su dome augino savo įtaką kariumenėje,

nes atydžiai kontroliavo pakylėjimus čiuose. Būdamas štabo viršininku jis gali toliau tęsti tą politiką. Tol, kol Lenkijoje bus taika, armija jį mylės.

Bet maršalas jau nebėra militaristas. Metai jau pradeda jį baigti. Jo sveikata taipgi nėra stipri. O prie to, jis gerė militarizmą ir neša dabar jo pavojingas pasekmes. Jis 1920 metais pagrobė patogų momentą lįsti Rusijon ir paimti Kievą. Jo grįžimas Varšuvon buvo kai Romos Imperatoriai triumfas. Taip karas grobio buvo būrys kupranugarių iš Turkestano, paimtų iš rusų armijos. Jie buvo vedami po maršalo karietos miesto gatvėmis; o du buvo nuolat laikomi prieš Belvederio Palocių. (Lietuviai vėliau nuolenkų ties Vilniumi buvo paėmę du kupranugarių ir rodė Kaune ties Karo Muzėju. — Red.). Tai buvo pavasary 1920. Bet vasaros pabaigoje Sovietų armijos jau beldė į Varšuvos vartus, ir buvo atmuštos tik stebuklu.

Vidutinis konservatas Lenkijoje nenekėčia Pilsudskio, ir su priešasčia kaltina kad jis "parasidavęs" — pirma, austrijokam, paskui bolševikams, o ant galo žydams. Bet bešališkam tyrėjui, regis kad jei lenkų atžargareiviai turėtų daugiau politinio senso negu turi, tai jie sprastų, kad Pilsudskis kovojo jų kovą tais kritiškais metais po Taikos Konferencijos.

Apie Kosciušką yra sakoma — ir dalinai tai tiesa — kad jis kaimiečius pirmą sykį įvedė į Lenkijos politiką. Pilsudskis gi įvedė Lenkijos darbininką į politiką. Jis neišrišo vidinių problemų, kuriomis naujoji Lenkija apsėsta. Ateity dar reikės išrišti žemės klausimas, reformla Valstybės finansų, problema išvystymo Silezijos pramonės ir Dancigo uosto. Bet kritiškiausiame periode Lenkijos gyvenimo Pilsudskio įtaka visados palaikydavo skylę pavojingam garui išrinkti, ir pasi-priešindavo reakcijai. Likimas, kuris niekadais taip nebuvo iroliškas kaip su Lenkija, padarė iš seno ir karšto revoliucionieriaus stipriausį ramstį pastovumo šurmuluojančioje naujoje Rytų Europoje.

(Iš "The Atlantic Monthly")

LAISKAS IŠ LIETUVOS

Rašo Petras Kriukelis

Prieš karą Lietuvoje susituokė mažai kas vertino. Vyrai norėdami gauti sau žmonas, v žinėdavo po kelias parapijas. Na, žinoma, ima ne mylimą, bet fraičiuotą. Mergaitės tekėdavo lile už vyro, bent tik jis yra turtingas. Tėvai savo dukterims išrinkdavo vyrus, o sūnams žmonas. Bet koks jų būdavo nelaimingas gyvenimas! Neuzsikentė vieną kito, ir tą neuzsikentimą slepiasi nuo vienas kito. Tokių porų gyvenimas virsta pragaru.

Mylinčiai porai ir jūrės ligi kelių. Jiems vargai, nelaimės langva pernešti, nes vienas kitą pamina, vienas kitam padeda. Bet kurie susituokia ne iš meilės, o del turto, tai tokių gyvenimas yra liūdnas, nors ir vis o yra užtekinta.

Tas bjaurus įprotis Lietuvoje labai žymiai pradėjo nykti. Tan klausiai dabar jau vedasi tik iš geros pažinties, ir su to paties kaimo mergaitėmis. Mergaitės jau nebeieško "vaikinių," gerai kad ir neturtingas, bent tik vyras apsišvietęs, negirtuoklis. Taigi iš tokių šeimynų tik

galima pasidžiaugti; iš tokių tėkū bus vaikai dori. Iš tokių tėkū visa tauta galės pasidžiaugti. Nes yra labai gerai durtita, kad kurie tėvai neapsikencė vieną kito, tai tokių tėvų vaikai yra mažai teapūpinti, o iš jų nėra ko gero laukti. Be geros priežiūros vaikas išauga išnimas. Svetimui pasiekus augšnias. Svetimui pasiekus augšnias. Svetimui pasiekus augšnias.

Dveji pasilinksminimai Lietuvoje taip jėgo į madą, kad beveik kiekviename kaime atsibūna. Nekurie šiuos pasilinksminimus skaito abėjus vienodais ir dorais; bet arčiau prisiziūrėjus, rasime tarpe jų didelį skirtumą.

Vakarai yra rengiami triobose, ir juos lanko netik jaunoumenė, bet ir seneliai. O gegužinės tik jaunoumenė, ir tik, žinoma, šokėjai. Bet gegužinės yra rengiamos po atviru dangumi, kur nors prie miško, ar prie krūmų. Jaunikaiciai tankiausiai atisineša degtinės, o sykliais net krūmuose atsiranda visa karčia-

Lietuvių Tautininkų Laikraščiai Amerikoje

Rašo Lietuvos Patriotas

Nei vienas lietuvis tautininkas, kurie vidutiniškai jau susipratę, apsišvietę, nesakys, kad dabar Amerikoje lietuvių tautiškosios visuomenės, politiškos kovos vedimui, permaža laikraščių. Jų yra gana, tik beveik visi vienodi: savaitiniai. Tame ir bėda, todėl toki laikraščiai nors ir geriausi jie būtų negali, galima sakyti daug daugiau nuveikti, negu kad du ar tris kartus eidamas per savaitę geras laikraštis vienas.

Dabar mes turime penkis savaitinius, ir vieną "Vienybę" tris kart savaitinę, laikraščius. Ką tai reiškia? Rodos reiškia tą, kad pas mus didžiausias skaitytojų skaičius, nepaprastas judėjimas lietuvių tautininkų ir tt.

Amerikos lietuvių tautininkų laikraščiai žinia vidutiniškai turi savo laikraščiams ėmėjū ir vidutiniškai, galima sakyti, veikiama, o betgi turime ir pinigų ir darbų — net penkis laikraščius užlaikyti, kurie yra visai vienodi, vieną idėją gina, vienos sriovės — tarnauja žmonėms. Ką galėtų atlikti du, tris kart eidamas laikraštis šale organizacijų (bendrovės leidžiamas) ir, kiek reikalas tų organizacijų gi organai... Ir taip susiaurina "karės frontą" laikraščiais pasidarytų-susilietų gana stipri jėga: laikraščiai turėtų daugiau ėmėjū ir būtų gi didesnė, greitesnė parama. O kuomet būtų lešų pinigais, tuomet būtų galima ir padidinti formatus, duot geresnis popieris ir geriau tvarkiau apdirbt ir turinį, kas, žinoma, duotų daug ir geros naudos žmonėms.

Kad kai kurie neišiseistų ir nepamanytų, jogei manau ir aukausi ignoruoti dabar jau esančius lietuvių tautininkų savaitraščius ir piršt liaudžiai dažniau einantį "Vienybės" laikraštį, sakau, kad ne tas mano tikslas. "Vienybės" nereklamuju ir dabar esančius mūsų savaitraščius, nors jų būtų ir šimtas ar daugiau Amerikos lietuvių tautininkų tarpe, "iš svieto nevarysiu..." Kaip kiekvienas gimęs nori gyventi, taip ir laikraščiai nenori juk užverst savo kolas. Bet labai pastebėtina ir turėtų nuo šiol gi būt didelis ir rimtas atsargumas: neorganizuoti "laikraščių leidėjų" ir neleisti mums daugiau, lyginant keletui jau esančių laikraščių laikraščius! Nes toks darbas visai lygus darbiui, kaip organizacijoj ar bent kokioj draugijoj organizavimas kokių panašios organizacijos ir griovimas, didžiūmai narių priešinanties, piktiems tikslams.

"Vienybės" laikraštis gi gana didelis ir vertas: mažiausias įvykis, labiau iš lietuvių gyvenimo kaip politiškos taip ir abel nos eigos, pastebima. Editoriai visuomet gi pilni, ypatingai turiniu. Jei kas prieš lietuvius ir šmeižia mus niekina, čia tokasai mūsų nevidonas, užpuolikas

ma. Na, jau tada ir pasilinksminimas, net prie kraujų prieina. Ligi tik saulutė šviečia, tai šokių dar yra. Bet pradėjus temti, poromis išsislapsto po krūmus. Na, žinoma, pasekmės kiek vienam yra žinomos, kad per 9 mėnesius turi mergaitė lopšį liguoti... Tokių nuotikių Lietuvoje dabar labai daug. — Sunku būtų rasti kaimas, kuriame nebūtų vienas ar daugiau tokių nelaimingų lopšių.

Jaunimui pasiinksminimas yra taip reikalingas, kaip žuvei vanduo, bet, žinoma, jis turi būti doras, o ne tvirkinantis. Dorus vakarus ir gegužines mes tada tik turėsime, kada būsime blaivūs. O į dabartines Lietuvos provincinių gegužines, laimingos tos mergelės, kurios jų nelanko. Nes per jas netenka to, kas joms pasauliui brangiausias.

būna atremtas, sumuštas! Kad lietuviai tokių laikraščių daug turėtų, nuo jų visi drebėtų! O galima sakyti, kad ir dabar nemaža dreba. Žiūrėk, tai sociališkos kovos vedimui, permaža laikraščių. Jų yra gana, tik beveik visi vienodi: savaitiniai. Tame ir bėda, todėl toki laikraščiai nors ir geriausi jie būtų negali, galima sakyti daug daugiau nuveikti, negu kad du ar tris kartus eidamas per savaitę geras laikraštis vienas.

Nuo rugsėjo pirmos dienos šių metų "Vienybės" laikraštis pasitikėdamas visuomenės priėmimą turėti ir skaityti laikraštį — j savaitę laiko. Tai reiškia, kad nuo to laiko "Vienybė" kaip taautos žmonių kelrodė išsiskiria iš savaitinių mūsų laikraščių ir tampa, galima sakyti netoli dienraščiui, arba dar geriau. Nes mūsų laikraščius juk skaito vien tik darbininkai tie-tuviai, kurie mažai turi laiko atliekamo, jiems dienraštis, dažnai atnesamas kitose kolonijose kartu du, tris numeriai negalima vienu vakaru perskaityti. Žinios būna senos.

"Vienybės" laikraščiai stiprėjant ir lietuvių apšvietai, susipratimui augant, yra didelės vilties ir noro, kad lietuviai tautininkai, kaip vienos Lietuvos sūnūs svetimame krašte, rems, palaikys "Vienybę", tą vienintį šventai ir teisingai ginantį mūsų idėją, mūsų reikalus čia... Kurie, pamatę "Vienybės" sekmes lietuvių tautininkų visuomenėj, pasimotų ir sektų jos pėdomis godumo viliojami; nepaisytų, kad "Vienybė" ir būt skriauda, arba ir visai juodo gyvenimo dienos gręstų, pradėtų ir leistų panašiai kitą laikraštį, tokie žmonės daug ir labai daug padarytų skriaudos (lietuvių tautininkų visuomenėi). I. toks spėkų skaldymas ir tyčia nekimas, pinklių taisydas mūsų sudėjime, beabejonės, sukeltų vaidus, kas ir vieniems ir kitiems nenauda būtų.

Geriausias gi pavyzdys, tai amžiną atilį "Kataliko" ir "Lietuvos" praeitis. Ir vienas ir kitas tų laikraščių "pirmynžangiavo" ir pagalos priėjo prie to, kad ir vienam ir antram prisiejo mirt... Ir tada juk buvo ir laikai — karės laikai — tai beveik visi perko ir skaitė laikraščius. Šiandien gi išėjus kokiama nors lietuvių tautininkų vadinamuoju laikraščiu prieš "Vienybę", nežiūrint ar jisai būtų dienraštis ar tris kart savaitinis, atsitiktų tas pat — būtų abiem mirtis. Bet kuris paskesnis ant svieto, tas būtų skaitomas — praeikimo vaisius ir priežastis mirties abiejų!

IŠ LIETUVOS

KAVOLISKIS, Rokiškio val. (Rašo "Vien." Kor.)

Šiame dvare yra nustatyta 8 valandų darbo diena. Darbininkai laikosi vienybės. Dvaras prieš karą buvo gana turtingas. Bet dabartiniu laiku dvare padėtis pablogėjo. Dvaro savininkas, Kamarauskas, matydamas, kad dvaro neteks, ūkį praderancijai neveda. Šiai vasarai ponas atvežė 40 jaunų mergaitė del laukų darbų. Mergaitės surinktos iš įvairių Lietuvos kampelių. Žmonės kalba, būk jos ne del darbų atvežtos, bet ponaitis atsivežęs del savo reikalo. Kiek čia teisybės, nežinau. Bet kad tarpe mergaičių ištvirkimas viešpatauja, tai tikra tiesa. Taigi ponai pas mus dar gyvuoja.

Petras Kriukelis.

Šimtas sėry — generolas,
Dešimts sėry — karininkas,
Vienas sėras — karavėlis —
Del mielos Lietuvos
Visi kovos.

Mano Autobiografija

Rašo Justinas Kvedarėlis

(Tąsa)

Kitas vėlai važiuodamas su rugių vežimu, užkliuvo durių adverijos, tai ūkininkas jį taip mušė, kad net prašaliečiai darbininkai pakėlė triukšmą, ir potam nuvilkęs drabužius vienmarškinį įmetė į tvartą pas gyvulius, kur jį laikė per naktį. 1918 metais su manim irgi buvo padarę tokią "spikuliaciją;" tai sargybinis, niekam nieko nesakydamas, paėmė mane ir nuvarė vienam "ienkiemio, o iš tenai paėmė kitą mano vieton. Tada mano senasis ūkininkas važiavo pas konendantą ir gavo leidimą apsimaityti, tiktai duotai atskirą kambarį del nakvynės, nes lietuviai su Rusais neturį gulėti drauge. Tada mane atsiėmė ir pertvėręs priešienį lentomis, patalpino mane, kur aš sėdėdamas sudėjau eiles apie savo nelaimingą padėjimą.

Tiek laiko gyvendamas tokiam varge ir spaudime nustoju vilties kada nors pasiluosuoti ir sulaukti geresnės ateities; taip nusimines pralėju dejuoti ir savo dūsavimus į eiles statyti. Eliavau guldamas ir Keldamas, ardamas ar akėdamas ar kitą kokią darbą dirbdamas, ir gavęs tinkamo laiko užrašinėju, kol užbaigiau ir pasidėjau savo amžinai atminčiai.

MANO VARGAI IR DUSAVIMAI NELAISVĖJ BEEŠANT

Tamsios ir nelinksomos del manės dienelės, Kad neturiu laimės aš ant šios žemelės.
Baisus nulūdimas mano širdį graužia,
Nors nenoriu verkti, bet ašaros spaudžia.
Nelaiminga diena ir valanda buvo,
Kada jį nelaisvę vokiečių pakliuvau.
Tada mano laimė ir laisvė jau dingo,
Ir mano gyvenims varguose paskendo.
Neturiu del savęs nei jokio ramumo,
Nejaučiu ir saulės spindulių šviesumo.
Sėdžiu aš kamaroj, kurios sienos šaltos,
Mažutis langelis geležim apkalta.
Duryš nors ir plačios, bet tik vėjo valiai,
Jisai tik įeiti ir išeiti gali.

O man nelaimingam vaikščioti užginta,
Su dielle spyna kietai užrakinta.
Čia del manės lova keturių baselių,
Prasciausiai sukalta iš senų lentelių.
Senas šiaudų maišas, skarmalų krūvelė,
Ir juodai sutrinta šiaudų paduškelė.
Tai visa patieka ir atilsis mano,
Kad po sunkaus darbo čia mane uždaro.
Taipo jau sau vienas čion tykiaji tūnoju,
Blusos, blakės kanda, — tyliu nedėjuoju.

Taipo atilsėjęs per mielą naktele.
Anksti ryto kelia prie sunkaus darbelio.
Prie darbo taip spaudžia, kaip tiktai išgali,
Kad skrauti tyrtų del anų ikvaliai.
Bet tiem žmonėm niekad sočiai neuždirbsi,
Nors beprakaitytuodas ant žemės pavirsi.
Girdis, kad vokiečiai ir žmonės meilesniai,
Ir delei nelaisviu mielaširdingieniai;
Jeigu tik jiems dirbsi su širdies tikrybe,
Tai gausi ir nuo jų kokią malonybę.
Jie tai ir užjaučia, vargstantį paguodžia,
Geresnį kąsnelį del tavęs paglaudžia.
Bet nelaimė mano skyrė tokią dalį,
Aš čionai pakliuvau į mozurų šalį;
Kur žmonės be meilės, be jausmo mažiausio
Guoduman paskendė visi kuogiliausia;
Visad jie nelinksmi, vaikščioja surūgę,
Delko ansai daugiau, nekaip jisai turi.
Jie savo namuose viens ant kito pyko,
Kam taip daug suvalgė, kad jam mažai liko.
Didžiausion puikybė anie save stato,
O savo kvailumo suvisu nemato.
Perėjau Lietuvą, buvau už Kaukazo,
Gyvenau ir Rygoj tarp žmonių nemaža;
Daug tauit, tikybų ir luomų regėjau,
Bet sitokių kvailių niekur neužėjau.
Jie tiki jį burtus senovės gadyneš,
Užtai ir tarp savęs jie viens kito bijos.
Tiki kad ir lietu gali užkalbėti,
Kad tiktai nelytu, kur žmogus norėtų.
Ir labai mokytais myl save laikyti,
Nes biblijos dalį gali paskaityti.
Skaity jie ir tiki seną testamentą,
Kur žydu senovės žiauruma atranda,
Kad akis už akį ir dantis už dantį,
Kiekviens saveno priešui turi atiduoti.
Tai kol jie gyvena su nuomone tokia,
Mums reikia datirti blogumo visokia.
Bet negaliu viską trumpai apskaityti,
Ko tarp tų mozurų turėjau pritirti.
Jie su mielu noru mus visus iškartų,
Jeigu tik jų valdžia mūsų neužtarytų.
Įstatymais savo mus valdžia apgina,
Jeigu jau perdaugel jie mumis kankina.
Bet nedori žmonės mažai tiesų žiūri,
Nes širdyje veltia visados jie turi.
Užginta yr mušti ir anksti budyti,
Ir vėlai vakare prie darbo laikyti;
Bet jie mumis muša, kas tiktai kiek gali,
Ir laiko prie darbo pristoję į šalį.
Tokio tik nemaša, kuris drašą turi,
Ant gvybės savo kurs mažai težiūri;

Jiems tiesiai pasako: nors mirti turėsiu,
Bet ir tau, šėtone, negyva padėsiu.

I tokį tik žiūri anie su pagieža,
Ir aplink eidami su dantimis griežia.

Kaip tiktai įmano, taip mumis kankina,
Į valgyamą karštą šalto vandens pila;

Valgis labai prastas ir to mažai duoda,
Keletas bulvelių ir duonėlė juoda, —

Netiktai kad juoda, bet ir mažai tėra:
Ant visos dienelės pusę svoro sveria.

Nors būtų nuvargęs ar ligos pritvertas,
Visados tu būsi tik keikimo vertas.

Nors karščiausiai dirbsi ir prakaitą liesi,
Meilesnio žodelio nuo jų neišgirsi;

Tik išgirsi juokus iš anų keiksimingus,
Ir del širdies savo didžiai sopulingus.

Sakys: tasai kvailys — jisai nenor dirbti,
Bet priverstas yra tą darbą atlikti.

Arba: tasai niekšas, — jis yra baikštesnis
Užtai ir prie darbo už kitus karštesnis;

Jis buvo pripratęs labai daugel ėsti,
Užtai ir atėjo čionai prisilpėti;

Bet tiktai per mūsų kureivį narsumą,
Jisai jį nelaisvę pas mumis pakliuvo;

Dabar mes jį turim kuo pikčiau laikyti,
Kad jis neb'ateitų mus daugiau žudyti.

O jei tu žmogeliam, kantrybės pritrūkęs,
Arba toliau dirbti spėkų nebetekęs,

Nors vieną žodelį priešingą sakysi, —
Apsaugok Augščiauis, ką tada išvyssi!

Tuojaus šoks ant tavęs, ims baisiai kolioti,
Ir pašaukis kareivių su ginklais atjoti:

Jeigu bus kareivis iš vokiečių pusės,
Tai gausi biskelį ramumo ant dūšios:
Jis išklausinėja, kaip kas čionai buvo,
Ar kas per nelaimė tarp mūsų pakliuvo.

Bet jei bus kareivis iš pačių mozurų, —
Pamačius tuoj šaltis nueina per kūną:
Tuojaus viršūn šoka, šautuvą nutvėręs,
Tarytum blogiausia ką būtų padaręs.

Neturim kas mumis čionai užtaryti,
Nei tokiam varge kas mus suramintų.
Viešpatie augščiauis, pasigailėk mūsų,
Duoki mums pažinti malonybę jūsu;

Išnaikink šėtonus, ką svietaį gašina,
Ką nekaitus žmones taip baisiai kankina.
Sventąją ramybę ant žemės suteiki,
Po mirties danguje atilsėti leiski...

'Gruss' Eruta, Ortelsburg, 20-IX-1918.

Taip aš tenai išbuvau iki Gruodžio mėnesio 1918 m. Nekartą buvau ir didžios nelaimės ištiktas. Taip kartą per šeimyninko neatsargumą buvau pakliuvęs po medžiu. Kitą kartą buvo susparde arkliai taip, kad ant vietos kritau negyvas, ir po tam dvi savaiti gulėjau negalėdamas pasikelti. Ant galo susirgau ispaniškuoju gripu ir sirgau 14 dienų dideliai karščiuodamas, ir maniau kad iš tos ligos jau nebeapsikelsiu. Gaila buvo tiek iškentėjus mirti ir nepagrįžti, nebeapatyti savo mylimos žmonos ir meilių vaikelių. Troškiau nors sužinoti, ar jie gyvi ir kaip pernešė tuos bausius šturms. Gruodžio mėnesį pasidarius Vokietijoje suirimui, buvo paleisti visi belaisviai ir jie pasileido pėsti visais keliais ir traukė per perstegę, iš visu pusiu kaip vanduo plaukė.

Apleido ir mane visi kaimo draugai, ir pasiilikau vienas; nes tiktai pasikėlęs iš ligos, bijojau tokios kelionės ir laukiau kada pradės vežti traukiniais. Ilgai neprisiėjo laukti, nes už savaitės atėjo sargybinis ir prisakė šeimyninkui tuojaus mane pristatyti pas komendantą. Šeimyninkai bai siai nusiminė, kad su manim jau reiks persiskirti ant visados, ir susimylėję įdėjo kepalą duonos ir gerą bryzą mėsos; tada aš pamačiau, kad mano šeimyninkai buvo geresni už kitus, nes kitų belaisvių dauguma, apleidami savo šeimyninkus, vaikščiojo pas komendantą. Prasydami už pinigus duonos del kelionės, — nes tas šeimyninkas, pas katrą jis buvo, daugiau nedavė, kaip tik tai dienai.

Aš džiaugiausi, kad atėjo laikas išsimeriti iš to retežio, kuris varžė per tiek metų; bet sykiu jaučiau, kaip kokį balsą, kuris sakytu, kad: iki šiolei buvai nors sunkiai, bet ant vietos; dabar gi tau atsiveria vargų jūrės, per kurias turėsi bradyti sau vietos nerasadimas. Taigi atsiveikindamas su savo šeimyninkais neiškenciau neverkęs. Beveik per trejus metus gyvendamas ir nors laikomas už priešą ir paniekintas, bet visgi pripratau prie triobų, prie gyvulių ir net prie malku, kurias kajojavu be pasigailėjimo. Dabar atsiveikinau su viskuo ir su namiškiais ir su nekurius kaimynais, ir jau ne kaip priešais, bet kaip su draugais, nes jau iš širdies velijome viens kitam laimingos ateities.

(Toliau bus)

TARKA

GYVENIMO NUOTRUPOS

Visi spėja, kas čia bus naujas Atstovas Washington: vieną sako, Naruševičius, kitą, Baltis, trečią Sluapą. Ege, brolyčiai, nežinote jūs krikščionių cigonų: jie vis kumelį ant kumio nomaino. Taigi, gerbiamieji, turime žinoti, kad skira nei daugiau nei mažiau, kaip gimnaziją baigusį Bizauskutį, buvusį Lietuvos Švietimo Ministerį, kuris švietė visoms davatėmis, o dabar, būdamas Romoje, prie pat popiežiaus, tapo taip šventu, taip šventu, kad tikėtai Washingtone ir tinka. Ten jis galės tęsti savo įpėdini ramiu miego darbus. Tai tokį jums, brolyčiai, krikščionys Atstovą nurinko. Ne lietuvių tautai pasitarnavusių žmogų, ne mokslus išėjusių, bet gera "kataliką," — tinkamą draugą Kemėšiui, Mastauskui, et cetera. "Garsiečiai," nenuliūskite, dar gal teks jums proga Washingtono katalikiškam Atstovui namą pastatyti!

Kaip žinoma, mūsų benykstantieji komunisteliai persikrikštino neseniai į Darbininkų Partiją. Dabar, amerikoniai skelbia, kad ta partija neužtektinai amerikoniška. Na, ir "Laisvė" ragina savo draugčius amerikonizuotis. "Sek, drauge, jei kalbi, būk laisviečiai revolucionieriai ir eina prieš šios šalies valdžią ar tautą!"

Nudegę New Plaza salė Brooklyne. Kur dabar kalbės Pruseika, kur Bimba žiemos metu mitingus ardyt? Ak, kad jau nesiseka tiems rojiniškams, tai nesiseka.

Severos Gyduoles užlaiko seimynos sveikatą.

Kaipo balai atatin-kamas ir kartus tonikas — imk

Severa's Balzol
(pirminius Gyvasties Balzamas).

Rekomenduojamas virškinimui, iprastai užkietėjimui ir nupuolusiai kuno padėčiai.

Kaina 50 ir 85 centai.

Klauskite pas optikoriaus.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SKAITYKIT IR PLATINKIT "ŠVIESĄ"

Lietuviai, laisvės ir šviesos mylėtojai! Skaitykite ir platinkite Vienatinį Lietuvių Dvasios ir Kultūros Mėnraštį "Šviesa." Nes "Šviesa" tėra vienatinis lietuvių periodinis leidinys, kuris su visa širdlia ir siela atsdavęs kovai Romos klerikalizmu ir tiesos pragaištinga politika.

"Šviesa" nurodinėja visus tas klerikaly intrigas, kurios pįbuty pįbaum lietuvių tautos sąžincis, tikybos, religijos ir pažangos laisvę! Užrašykite "Šviesę" savo giminėms, draugams ir pažįstamiems į Lietuvą. Ypač dabar yra patoginusis laikas, ir tegul Lietuvos liaudis pažįsta, kame jų žalingieji engėjai ir vergėjai.

Valio — visi skaitykite ir platinkite "Šviesę", vienatinį Lietuvių Protestonų Mėnraštį Amerikoje.

"ŠVIESA"

816 West 31st Street, Tel. Boulevard 8880 Chicago, Ill.

EKSTRA! NAMŲ PARDAVIMAS

Labai pigiai, su mažu įnešimu ir dideliu pasirinkimu nuo vienos iki 8 ir daugiau šeimynų namai; taipgi su štorais. Pirkti galit kur tik norite, mieste ir priemiesčiuose. Kas pas mane pirsks, tas sutaupys daug pinigų. Meldžių kreiptis

JOSEPH VASTUNAS
Real Estate Co.
556 GRAND ST. (Room 21) Brooklyn, N. Y.

prakaituoja idant keletas inteligentelių galėtų be darbo misti.

Baltic draugijos direktorius rašo straipsnį atsakydamas Sheridan į "World," o tą straipsnį talpina lietuviškuose laikraščiuose. Maž Sheridan moka ir lietuviškai?

Zeiglerio, Ill. SLA. kuopa, kaip ir reikėjo laukti, jau pakėlė ginklą už savo draugą Binbą. Stebėtini tenai bolševikai: už tūkstančio mylių girdėjo ir žino ką Bimba sakė, arba ką Kaševičius darė! Nedykai bevielės išrastas.

"Laisvė" nusidžiaugdama, kad Vokietijos žmonės, bade verčiamai, kruvinau mušasi su po liečia, sako: "Su nekantrumu lauksime pasekmių," tai yra, re volucijos. Nieko stebėtino kad susilauks, nes francūzėliai sušilę dirba Ruhre, kad Vokietija sukiltų. Tada bolševikai ir vėl galės pūsti krūtine ir sakyti: "Anava, ką padarėme! Ar ne smart mes esame?"

ATLANTIKAS ANT TREPŲ (Vienos šaunios vakacijos)

Balta Marė. — Vasaros šil-tiems laikams užėjus augštes-nės klasės žmonės ima vakaci-jas, taip ir mūsų p. Sparnauskas neapsileidžia. Vieną suba-tos vakarą, p. Sparnauskas susirinko sau reikalingus daiktus ir mano traukti į Atlantiko pakraščius, kur visi augštos kla-sės žmonės turi gerus laikus. Pasiziūrėjęs į veidrodį pamatė, kad jo murzė spygliuota, na, juk taip tai neriktingai, todėl sumanė eiti pas skutėją; bet čion ant nelaimės skutykla bu-vo pilna, pas antrą — ir tas pats. Oh, kad čia galas! Užsi-rūkė storoką cigarą ir žengia link Munšaine Ave.; čion pasi-tinka seną pažįstamą, ir abu užėjo paimt "po vieną" — po vieną, vis po vieną, jau pradė-jo rodytis ir diena. Sparnauskas mandrus vyras — Stovi baro atspispyręs; Draugą savo kritikuoja, — Fundina, linksmai dainuoja. Ranką kišenėje laiko, Peteliškes smarkiai naiko; Kad paskutinę padėjo, Tuo per duris išdukelėjo.

p. Sparnauskas gyvena ant Skylių gatvės. Gatvė labai pla-ti ir daug senų medžių, kas jam labai kenkė, nes turėjo šne-ti: "čia mano ir čia mano," — nes buvo labai turtingas. Prieš namą, kur jis turėjo kambarį yra labai dailus darželis. Atsi-darė vartelius, nusivilko švarką, pakabino ant kuolo, kepturę pa-dėjo ant laiptų, batus numetė į tarpą rožių, o pats susitrylin-kavo ant žemės, — guli ir niur-na.

Neilgai trukus atėjo kiemo sargas; pamatęs p. Sparnauską, spygliuotą, emėsi už darbo; ne-ilgai trukus pribuvo ir Mami-kuristas su vėdykloms ant ilgo ilgo koto, su kuriomis po valiai sėdėdamas palei tvorą, patarna-vo p. Sparnauskui jo didybė. Į tą tarpą namo durys atsidarė, išeina moteris su viedru vandenio ir šluota laiptų mazgoti. Žiūri — kepturė; toliau — švarkas, batai; dar toliau — p. Sparnauskas.

— Del Dievo meilės, na, o kas čia do triksas! — sušuko moteriškė.

— Būk kantri, Anyte, — p. Sparnauskas niurna, — už pusvalandžio būsime vietoj; kad plauksim, tai plauksim! O sūrus marių vanduo daug svei-katos duoda žmogui; ir šiaip matysime daug daug gerų česų!

— Ką čia zurzini, — eik į stu-bą! Žmonės pamatys, — prapuls tavo visos didybės.

Pakelia galvą p. Sparnauskas, dairosi: — o kad čia du velniai! aš maniau, kad aš traukinyje. Griebėsi už diržo ir bėgo į vi-du. Tuo ir užsibaigė Atlanti-kas ir geri česai. XX.

"DIRVOS" REDAKTORIUS "MIRŠTA"...

(Feljetonėlis)

Seni žmonės sako, jeigu Dievas nori žmogų nubauti, jam atima protą miršta. Tas teisybė ar ne teisybė, tai slapybė. Bet kad žmogus, kuris susideda iš mažo kūno ir karšto, meilės pilno kraujo... tenka po Dievo ryškste, tai ištikrųjų netenka pušės jo energijos, spēkų — ir tikrosios karštos meilės pajautimų!

Kas skaitė ir domėjosi Clevelando "Dirvos" juokų skyriuje meiliskās eiles ir j jas paties ta laikraščio redaktorius meiliskūs ir arti duodančius suprast, ką tasai redaktorius jaučia, atsakymus, tas gi suprato ir manė, kad būk taip bus per amžiu amžius be Amen. Ir aš ta laikraštį skaičiau tik todėl, kad rađau jame ta juokų skyrių ir tuos to redaktorius taip ilgus, taip ilgėsiu pilnus, taip graudžius — apie meilę verksmus. Ir aš maniau, kad taip bus, tai yra tasai redaktorius rašys, kalbės apie meilę — kol aš gyvas būsiu. Kur tau! Jam berašant, beverkiant meilės ašaromis, štai kaž iš kur Dievulis ir pristatė redaktoriui... nura-mintoją... Ji jam davė smūgį, jis neteko meilės idealo, neteko energijos, spēkos... ir nūnai nerašo, nekalba, nesijuokia tokiu tonu, koku jisai juokėsi praieityje! Užgeso jo sielos il-gėsys, užgeso — meilė!... ir juokai. Vadinasi "Dirvos" juokų skyrius — džiūsta, jo vieton į-vesta vaikų mokinimo skyrius (ir dar angliškai) ir jau mūsų redaktorius ir mąsto ir rašo apie vaikus, apie — mergaites! Ką tas reiškia, "Tarkos" skai-tytojai patys lai atmena.

Paskiausiam tame "Dirvos" juokų skyriuje rađau parašyta ir atsakyta vienam to skyriaus skaiytojui visai "mirtinai"... Anot redaktorius, mirties nėra, bet žmogus gali numirt, su-nykt... Kaip sau norite, broliai, bet šitokia redaktorius kalba, atsakymas galintiam mirt žmo-gui, visgi pesimistiska, serioziška ir baisi! Jisai kalba apie mir-tį ir išsireiškia, būk jos nėra, bet, reikalui atseitikus, gali pri-būt jį!

Ar šiaip ar taip sakant, bet kaip ne visi lygūs, ne visi lygiai supranta meilę, mirtį, taip ne visi lygiai ir supranta, bran-gina moterystės "stona"; vien-tuoj ima ir randa klaidą, ki-ti ima keikti nevedusių žmonių gyvenimą ir nori, kad visas svie-tas apsvestų. Kiti gi ramiai ir gražiai gyvena. O daugelis at-siranda ir tokių, ką kalba jau apie mirtį ir nori mirt! Pasku-tinis pasirinkimas praktikuot moterystės "stone" yra baisiausias, prakeičiausias!

SVENTŪZĖ VIRVEGRAMOS

So. Boston. — Pastarajame laike į šitą miestą gana daug, ir gražių, atvažiavo "grinorkų." Padėtis baisi! Visi laukia rudeno... gal žymiai padidės ženočių skaičius, arba bus paskelbta generalis streikas: arba iki sekančių metų rudeniui arba per visą amžį streikas tęsis — kai kuri senbernių čionai!

Ir "čia augusios" mergaitės laukia rudeni ir jeigu nieko ne gaus tada, tai ir jos žada strei-kuot, kovot... Ir jos apart to, dar stato sąlygą ta, kad visi senberniai, kurie lenda prie "čia augusių" šešiolikinių ir nori jas išnaudot saviems piktiems tiks-lams, išmoky angli kalbą ir su jomis kalbėtų angliškai. Pa-gyvensime, pamatysime kas pa-sidarys, bet kad senbernių daugelis bus apmauti ir priimti ir moterystės karalystė, tai aišku. Sventūzė

Is plačios Lietuvos Laukia gražios dovanos: Broliai, genty ir draugai — Laukia "Vionybās" senai. Užrašyk ant 1923 metų.

Intelligentai Lietuvos Kariuomenėje

Gal niekas tiek daug nenukencia kariuomenėje, kaip materiali, taip ir moraliai, kaip intelligentai. Intelligentas yra at-bė ar ne teisybė, tai slapybė. Bet kad žmogus, kuris susideda iš mažo kūno ir karšto, meilės pilno kraujo... tenka po Dievo ryškste, tai ištikrųjų netenka pušės jo energijos, spēkų — ir tikrosios karštos meilės pajautimų!

Kas skaitė ir domėjosi Clevelando "Dirvos" juokų skyriuje meiliskās eiles ir j jas paties ta laikraščio redaktorius meiliskūs ir arti duodančius suprast, ką tasai redaktorius jaučia, atsakymus, tas gi suprato ir manė, kad būk taip bus per amžiu amžius be Amen. Ir aš ta laikraštį skaičiau tik todėl, kad rađau jame ta juokų skyrių ir tuos to redaktorius taip ilgus, taip ilgėsiu pilnus, taip graudžius — apie meilę verksmus. Ir aš maniau, kad taip bus, tai yra tasai redaktorius rašys, kalbės apie meilę — kol aš gyvas būsiu. Kur tau! Jam berašant, beverkiant meilės ašaromis, štai kaž iš kur Dievulis ir pristatė redaktoriui... nura-mintoją... Ji jam davė smūgį, jis neteko meilės idealo, neteko energijos, spēkos... ir nūnai nerašo, nekalba, nesijuokia tokiu tonu, koku jisai juokėsi praieityje! Užgeso jo sielos il-gėsys, užgeso — meilė!... ir juokai. Vadinasi "Dirvos" juokų skyrius — džiūsta, jo vieton į-vesta vaikų mokinimo skyrius (ir dar angliškai) ir jau mūsų redaktorius ir mąsto ir rašo apie vaikus, apie — mergaites! Ką tas reiškia, "Tarkos" skai-tytojai patys lai atmena.

Paskiausiam tame "Dirvos" juokų skyriuje rađau parašyta ir atsakyta vienam to skyriaus skaiytojui visai "mirtinai"... Anot redaktorius, mirties nėra, bet žmogus gali numirt, su-nykt... Kaip sau norite, broliai, bet šitokia redaktorius kalba, atsakymas galintiam mirt žmo-gui, visgi pesimistiska, serioziška ir baisi! Jisai kalba apie mir-tį ir išsireiškia, būk jos nėra, bet, reikalui atseitikus, gali pri-būt jį!

Ar šiaip ar taip sakant, bet kaip ne visi lygūs, ne visi lygiai supranta meilę, mirtį, taip ne visi lygiai ir supranta, bran-gina moterystės "stona"; vien-tuoj ima ir randa klaidą, ki-ti ima keikti nevedusių žmonių gyvenimą ir nori, kad visas svie-tas apsvestų. Kiti gi ramiai ir gražiai gyvena. O daugelis at-siranda ir tokių, ką kalba jau apie mirtį ir nori mirt! Pasku-tinis pasirinkimas praktikuot moterystės "stone" yra baisiausias, prakeičiausias!

AS VISUOMET VARTOJU TĄ GRADE MALT DEL ALAUS

DIDŽIAUSI IMPORTERIAI ant geriausio Malt ir Apyntų 1 Tuzinas Malt ir Apyntų \$8.00 Prisiunčiam ekspresu C. O. D. Del didesnių orderių kreipkitės liškiu

Garantuota per GAGEL STANDARD MALT CO. 375 Milford Street Brooklyn, N. Y. Tel. Cypress 4491

MACYS BROS. Furniture Co

Mes parduodame naujausios mados fornišius, kas tik kokio skonio nori. Prekės mažesnės už tuos pačius daigtus, negu kitur.

ADAM PERIOD SUITE

ISMOKEBOLAI LABAI LENGVI Tikrai \$100 arba \$200 į savaitę.

Patarnavimas geriausias kiek galima. Pristatom! daigtai tie patys kad ir toli — už dyką ir augiai. Jeigu jums tuom tarpu nieku nerokia, tai pasiuk savo prieteliui, jeigu jam gero velni.

MACYS BROS. FURNITURE CO.
198-200 Grand Str. Brooklyn, N. Y.
Sales Comedy Teatro. Tarpe Bedford ir Driggs. Ave.

GRABORIUS JUOZAS GARŠVA

Mano firma gerat atlieka sekancius darbus: išbalsamuoja ir laidoja mirusius ant visokių kapinių. Pagrabs paruošia nuo paprasčiausiu iki prakilniausiu. Parsamdo karlotas la-dotuvims, veseljoms, krikštynoms ir kitims pastvažinėjimams.

Virsul minėtiais reikniais kreipkitės pas mane, o būsit užganėdinti.

231 Bedford Ave. OFISAI: 264 Front Street BROOKLYN, NEW YORK

kraštui yra didesnis turtas negu tos, kurios nepaiso savo išvaizdos," tarė prof. Wimmer, iš Columbia Universiteto, New York, nelabai senai. Štai kodėl mes visais istorijos laikotarpiais matome, kad kosmetikai buvo vartojami ant didžios šalės, kaip Egipte 3,250 metų atgal, taip Romoje 1,900 metų atgal, ir tt. Mes galime rekomenduoti Trinerio Rankų Masi, del veido ir rankų ir La Triner Combination Compact Paudis, ir Rūža, įdėtą į gražų metalinį indelį su veidrodžiu (visokių spalvų). Bet kiekviena moteris turi žinoti, kad sveikatos pamatas yra viduriniai tvarkoje. Kada Trinerio Kartus Vynas išvada žarnas ir palaiko jas švariai, tai sykiu ir jūsų veidas eina gražyn ir gražyn, delo kad nekenti nuo ženklių galvos skaudimų, nemigos, nerviškumo ir kt. Tavo aptiekorius turi visą Trinerio gyduoles. Jei negali gauti, rašyk tiesiog — Joseph Triner Co., 1333 S. Ashland Av. Chicago, Ill.

Savo gražų skatink, Nelaikyk jį už dyką: Duok jam pinig gerovę — Dėk j mūsų Bendrove. Seras \$10.00.

Net ir kudikiai pastebi!

Ir yra taip legva visiškai iš galvos pašalinti pleiskanas. Tik kelis kartus panaudojus

Ruffles

ta pleiskanų mirtinąjį priešą — ir jūsų galvos oda bus taip tyra, kaip kudikio ir Ruffles pagelbės jums visuomet ja tokiu užlaikyti. Svairi galvos oda užlaiko plaukus puikniaus pleiskanos tuojau sunaikina juos.

Nusipirkite bonką Ruffles savo aptiekijoje šiandio už 65c., arba prisipaikite 75c. pašto ženklais tiesiai į laboratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

Tel. Stagg 2812 Uždėta 1895 m.

FRANK WHITE Stogininkas

Uždedu geriausius stogus ant namų: blokes, smulnoto popieriaus, baltų akmonų. Taipgi patarnauo geras ir uždėdu korntus ir įveda vandenbėgus, rymas ir tritbas

Stogai garantuojami dešimčiai metų

231 Leonard Street, netoli Grand Street Brooklyn, N. Y.

Telephone 2372 Greenpoint

KO TIK REIKIA I NAMUS GALI GAUTI PAS

Macys Bros. Furniture Co

Mes parduodame naujausios mados fornišius, kas tik kokio skonio nori. Prekės mažesnės už tuos pačius daigtus, negu kitur.

ADAM PERIOD SUITE

ISMOKEBOLAI LABAI LENGVI Tikrai \$100 arba \$200 į savaitę.

Patarnavimas geriausias kiek galima. Pristatom! daigtai tie patys kad ir toli — už dyką ir augiai. Jeigu jums tuom tarpu nieku nerokia, tai pasiuk savo prieteliui, jeigu jam gero velni.

MACYS BROS. FURNITURE CO.
198-200 Grand Str. Brooklyn, N. Y.
Sales Comedy Teatro. Tarpe Bedford ir Driggs. Ave.

Tel. 2320 Greenpoint Telephone 7867 Main

GRABORIUS JUOZAS GARŠVA

Mano firma gerat atlieka sekancius darbus: išbalsamuoja ir laidoja mirusius ant visokių kapinių. Pagrabs paruošia nuo paprasčiausiu iki prakilniausiu. Parsamdo karlotas la-dotuvims, veseljoms, krikštynoms ir kitims pastvažinėjimams.

Virsul minėtiais reikniais kreipkitės pas mane, o būsit užganėdinti.

231 Bedford Ave. OFISAI: 264 Front Street BROOKLYN, NEW YORK

Vienybēs Kampelis

A. B. STANKEVIČIUS "Vienybēs" Igaliotinis.

Gerb. Administrācija: —

Prasau Tamistū man prisūti koki vienā numerī "Vienybēs", nes man pripratus par daudz metu skaityti Amerikoje, ir per pusantrū, Lietuvoje, aš be jos apsiesti negaliu. Lietuvoje kaimynai būdavo ateina ir visi daro varžytines del jos. Kiekvienas mylēdavo jā skaityti, tik, netik jaunieji, bet ir senelī, dīaugardiesi, kad grauzs, didelis "popierīus." "Vienybē" esā daugiau žiniū rašo apie Lietuvā negu visi Lietuvoje leidžia mi laikraščiai.

Dabar papasakosiu savo keistā istorijā. Aš esu sulaiķytas Imigrācijas stoty ties El Paso, Teksaso valstijoje. Tenai mes randamēs penki lietuviai nelaisivēje, sulaiķyti už peržengimo Amerikoje rubežiu be vizos. Amerikos konsulo. Rubežiu peržengime i Meksikos, apsuķti apgaviku agentū, kurie mums kalbējo, būk i Meksikos galima eiti i Amerikos pusē be atsakomybēs, jeigu turime vizā i Meksikā jkeļiauti.

Bet pasirodē, kad agentai tik sau biznį daro, o kelevij suima ir laiko kalėjime, po kelius mėnesius pakol Amerikos valdžia išnagrīnēja koksai esi buvēs gyvendamas Amerikoje, kada aplēdai Amerikā, kaip. Jei nesi

Advertisement for Waterman's Fountain Pen. Includes text: "Keep in Touch with Your Office and Friends", "Waterman's (Ideal) Fountain Pen", "GEROS PLUNKSNOS, PAISELĻAI IR RASOMI REIKĶME", "NĪS GAUNAMI 'VIENYBĒ'", "193 Grand St. B'klyn, N.Y."

Amerikoje buvēs tai tuojuasiuēnā atgal i tā krāštā, kur esi gimēs. Bet jei užstoja advokatas, tai tokj siuēnā i Meksikā atgal. Žinoma, visi nori papulti atgal i Meksikā, o ne i onā kraujū, nes tada yra vilties vėl Amerikoje atsidurti.

Kaip teko patirti, tai tokiju keleviju iš Kubos arba Meksikos šimtai sumiti — vis agentū apgauti ir iščiulpti. Jie kalėjimuose sēdi ir būsiū deportuoti. Lietuviū tai maža dalis, bet daugiausia kitū tautū. Atkelia vė Meksikon, jokiu darbū negauna, pragyvenimas brangus. Taigi, kad ir žūsta, bet bēga i Amerikos pusē. Kiti moka didelius pinigūs vadams, kā perveda per rubežiu, bet meksikonai vesdami atima paskutinius pinigūs, apgauna, viskū išvagia, kā tik turi. Ir palieka atēvij visai be nieko neatvedē i Amerikā. Taip atsitiko vienam Lietuviai, kurj gerai žinau. Kitiems sakoma ir gyvastj meksikonai atima.

Taigi patartina visuomenci, kuri nori parsitraukti savo gimnaciū iš Lietuvos šalintis nuo slapty agentū, žadanēju i vėstj i Amerikā per Meksikā ar Kubā. Tokie agentai žiūri tik savo biznio, imdami nuo žmoniū pinigūs, pasakoja, būk už dienos kitos būsi amerikonas. Tokis keleivis Amerikā pamato tik už geležiniū krotū, ir pražūdes savo pinigūs liekasi deportuotas atgal i kur kilo, elgeta ir suvargintas." Ten buvēs.

Nuo Red. — Rašējas prašo pavaradēs neskelbti, tai tā ir darome, bet skelbiame jo laiškā, kad parodijūs visuomenci kas nutinka su per Meksikā keliantāis. Reikia žinoti, kad Meksika yra laukinis kraštas, kur svetimtaučio gyvybē yra pavojuje nuo paslaukinijū parubežio meksikonu. Amerikos piliečiu gi tuomet tapsi, jei gyvensi Amerikoje, penkis metus. Taigi nereikia paisyti saldiežuvingū agentū, kuriems tik rūpi kelevio pinigai, o ne jo pristatymas i vietā. Geriausia yra visada turēti reikalū su savo tautos žmogumi, ypatingai per "Vienybē" keleviai gerai nuvažiuoja ir atvažiuoja, be jokiu klapatū ir vargo, jei tik galima.

Gerb. "Vienybēs" Valdyba: Būdamas "Vienybēs" Bendrovēs šerīninku ir skaitytoju per kelktū metu šiuomi prisūnēju vienā naujū skaitytojus prunumeratā ir šiuomi pareištiū, kad man priklausanis nuosimtis už "Vienybēs" šerūs pavedu "Vienybēs" laikraščio naudai. Su pagarba, M. Petraitis, 14 Mason St., Malden, Mass.

Jeigu nori pažangos, iki metų pabaigos Tris skaitytojus gauk "Vienybē" patarnauk.

Elizabetho Žinios

"VIENYBĒS" SKYRIUS: 228 FIRST STREET
Vedėjai: B. Kopustaitis ir J. Zubrickas

SULAIKĒ JUODUKŲ PASILINKSMINIMĀ

Tūlas juodukas Thomas, kuris susižeidē ir nebegalējo dirbtis, sumanē atsidaryti restoranā šokiū saliuķē, nes jo žmonė ē labai gerai mokējo valgiūs gaminti. Biznis pradējo eiti ant 35 Broadway, tik kaimynai šoko skūsties, būk susirenkanti juodukai dainuoja ir šoka iki apyaušriū, po barškinimu gana skambaus piano. Juodukas buvo perspētas aprubežiuoti 12-ia valanda savo draugu linksmumū, bet nepaklausē, todėl visi buvo sugauti vienā vakarū ir teisme užsimokējo apie \$135 pabaudoms.

LINDENIEČIŲ DARBĀI

Ona Martinaitis nuo Devynioliktos gatvēs ir Marē Zalinskauskas nuo Vienuoliktos buvo dektektiviū seržanto Daniels areštuotos už nepadorū pasielgimū ir teisme pabartos.

Tā patj pabarimā gavo ir Walter Zupkus su Steve Krausewski, nuo Stiles Str.

SUVAZINĒJO ZARILKEVIČIŲ

Juozo Abato automobilis suvažinējo Vincā Zarilkevičū, iš 5 Wood St. Linden nedēlioje, sužeisdamas j galvā ir dešinē rankā. Policija nieko nedarē.

UZ GIRTUMĀ

Jonas Maskevičius, 33 metų nuo 66 Magnolia Av. tapo rastos begulint ant First Str. ir Magnolia Av. būstudijuojant su mumsainēs pagalba astronomijā. Policija nutarē pagelbėti jam atsistoti ir prie to nufainavo \$2.

SUVA PERKANDO

Jono Sabaliausko šuva, iš 537 Spencer St. perkando anā dieną Antanā Trainj, 212 John St taip, kad turējo eiti i ligonbūtij.

APVOGE BAŽNYCIĀ

Kun. Stefanski panedēj pagavo 44 metų Fitzgibbonsā, kuris bandē išvogti aukū bakusius bažnyčioje, padētus del biednū. Teisējas davē jam šešius mėnesius kalėjimo ir šimto dolariū užsimokėti. Kadangi jis pinigū neturi tai turēs už tą šimtiniū atsēdēti. Fitzgibbons yra airys.

BUVO BEUŽSIDEGĀS

Sneiziko grosnē ant 3 Second St. anā dieną buvo beužsideganti, bet gaisras užgesintas pirm negu ugniagesiai atvyko.

NEBĒJLEDZIA GRYZUSI SVETIMTAUTJ

Rumuno Rosiēo atsitikimas parodo kaip sunku yra dabar grjžti Amerikon. Jis gyveno Elizabeth 13 metū, o jo žmona keturius. Pirm karo, jo žmona grjžo tēvū atlankyti ir užsiliko, o vyras tik 1919 nuyvko, bet nutarē vėl grjžti Amerikon. Bet atvykus Ellis Islandan, pasirodē, kad jis nemoka taip gerai skaityti kaip reikalinga dabartiniam emigrācijas įstatymui, o pilietybēs popierū jis nesirūpino išimti, tad valdininkai nutarē jį grjžinti atgal. Jo du broliai, su teisēju ir majoro pagelba bando iškovoti jam išleidimā.

IR PALAIDOTI RAMIAI NEDUODA

Troķū šoferiai perdaug jau nebeapaiso nieko ir net žmogaus ramiai palaidoti neduoda. Anā dieną baptistū kunigas Wright važiavo kartu su laidotuviū automobiliāis lydēdamas j kapus nabašninkā, kaip tūlas Sandlas i Elizabetho grjždamas i Prin-

cetonā, stuktelējo pirmajam au tomobiliū i šonā ir užvertē j ant šalvygatvio. Ant laimēs dēliū nuostoliū nepadaręta, tik apie \$60, kuriuos Sandlas sutiko atmokėti. Todē j policijā byla nebuvo perduota. Laidotuvis truputj vienok susitrukdē.

PAGAVO PABĒGUSIĄ MERGAITĒ

Policija suturējo 14 metų Paulinā Nedzerskiūtē, iš Maspeth, N. Y., kuri ējo apie pusē po vienuoliktos Rahway gatvės. Mat jinai yra pabėgusi nuo savo tėvū. Buvo duota žinia tėvui ir tas dukrelē su "psiakreivais" parsivedē namo.

Kodel Dangus Mėlynas?

Priklauso nuo oro, nes nors ir tyriausis, bet ore randasi milioniū mažyčių dalelių medžiagos. Nekurios yra dulķēs, kitos dalelēs vandeniū, kitos yra molekulai paties oro. Visos dalelēs yra per mažos kad mačius akimis, bet jos atspindžia kiek šviesos.

Vienas iš fiziškū įstatymū yra kad atspindulys būna melsvos spalvos.

Kodel Dangus yra Tankiai Raudonas Saulė Leidžianties

Kada būna ore daug dulķiū, pereinanti šviesa pavirsta raudonos spalvos. Žiūrint saulēn per dūmus — kurie yra tiktai smulkios dulķēs — išrodo raudona. Saulē leidžianties ir tekant šviesa turi pereiti per storesnį dangalū dulķiū negu, kad pietū laiku ir jei oras yra dulķetas, saulē išrodyt raudona.

Kodel mes Kartais Matome Raktą Aplink Mėnulj?

Dėlto, kad mėnulio šviesa yra atmušama milioniū mažyčių dalelių, paprastai mažū ledo kristalū, kurie skrajoja dauose. Ši tie maži kristalai veikia kaip daugybē mažyčių veidrodziū ir šviesa nuo jų visū padaro rato pavydalū.

Kuom Skiriasi Anglis nuo Deimantū?

Anglyje randasi daug nešvarumū. Deimantuose nešvarumū nėra ir karbonas yra kristalizuotas. Tai yra, deimantai turi karbono atomus sustatytus nustatytū pozicijon ir atitinkamoj formoje tvirtai pasilaikančius.

Kodel Deimantai Galima Pjauti Stiklū?

Kadangi, kaip mes sakome deimantas yra kietesnis. Tas reiškia, kad karbono atomai deimante yra tvirtai vienas su kitu sujungti; daug tvirčiau negu atomai stikle.

NUSISOVĒ

Skapiškis, Rokiškio aps. Šiū metų liepos mėn. 17 d. Varniškiū-Kereliū vien. nusio vė nežinia del kurios priežasties jaunas 18 metų vaikas Bolius Čelkis, tarnavęs pas pil. Lapiej-Lapelj bernu. Tā dieną minētame vienk. pas kitā p. J.-L. buvo gražiai leidžiamos vestuvēs, kuriose vėlonis žvaliai ir mandagiai aptarnavo svečiams ir gyvai linksminosi. Vienok vestuviū pabaigoje, anksti rytā, rado jį sodybū pievoje negyvū persauta krūtine. Nors pas laivonā jokiū sąujamojo įrankio nerasta, bet gi yra tikrū davi niū, kad vaikas del šeimini nio pobudžio pats nusizūdē.

O. Aidelis.

Advertisement for Dr. J. S. MISEVICIUS. Tel. 595 Greenpoint. 270 Berry St., B'klyn, N.Y. Office Hours: 8-10 a.m. 12-2 p.m. 6-8 p.m.

Advertisement for Petras Macy's. Parsamdu automobilius del Vessiljū, Kriķitynū ir auveku prie latvū prijieplankū. TEL. STAGG 1750. Graham Av. and Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Advertisement for a watch. \$15.00 ir augšty. Galto, Zalio ir Raudono 14kt. aukso moteriškū laikrodziū. Galima gauti mūsų krautu vė RASHKINIS ir VOKETAITIS. 141 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Advertisement for Tikra Lietuviška Duona. kurj kepa "Garsas" Keptuvē. (Seniausia įstaiga) Kapa duona iš ruginiū miltū. Taipgi kepa mēkisus, vėstūvius ir kitus pokiliams. Visuomet kreipkitēs su užsakymais prie "Garsas" keptuvē. Sūniama duona ir i kitus miestus. W. MASILEVICIUS A. SHERPSKIS (Savininkai) 209 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. G'p't. 2876

Advertisement for CUNARD. LIETUVON PER 10 DIENU. Vienintēlis vandeniū kelias Lietuvon per Southampton ant Milžiniū laivū AOUITANIA MAURETANIA BERENGARIA. Apleidžia New York kas Utarninkā. Greitas persēdis Southamptono Lietuviai ypatingai lydēti. Taipgi nuolatiniai laivai i Hamburgū alieju varomi (I Pillau — \$106.50, i Hamburgū — \$103.50) Karo taku \$5.00. KELIAUNINKAI IS LIETUVOS sēda ant laivo Piliavoj važiuojant i Southampton ir ten persēdant ant Milžiniū laivū. Savaitiniū tarnystē. Greičiausi laivai pasauelyje. Informācijas kaslink kainū ir reikalingū dokumentū del iškalno apmokamū keliauninkū galite gaut nuo bile agento. Pareikalaukite. Yra vienas jūsy miesto ar apielinkij. Cunard Line 25 Broadway, New York.

Advertisement for UŽSIRASŲKIT "GYDYTOJĀ". Gerbiamieji: — "AS jums mylimieji, viskū pasakysiu, nieko neslēpdamas, iš savo žinojimo, jei jūs tik klausysite manęs ir suprasite. Mano žinojime nėra jokios paslapties, nes mano žinojimas yra grynas mokslas, kuris kaip tokiš paslapy nepriedingia." Šitū mintj pareiškē Lietuviai gydymojo savo žmonūs gegužinē mėnesi 1921 metais, išleisdami laudžiai sveikatos laikraštj "Gydytoja". Tai buvo laiku pareiškta mintis, laiku pradētas darbas. Mat jau senai išsibaigē dienos, kada visuomenē buvo laiki koma tamsybēj kaslink svarbiū svarbiausiu žiniū apie žmogaus kūnā, jo ligas ir sveikatā. Nori sužinoti, nori praslaivinti, nori išmōkti sveikai gyventi, tai užsirasj "Gydytojā" — tik \$1.00 metams. "GYDYTOJAS" 3310 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

MOTERŲ SKYRIUS

TINKLELIAI PLAUKAMS

Moterys ir merginos vis prašmatniau savo plaukus rēdo: tai nukerpa visai, tai vėl atsi augina, tai nudažo vienai, tai kitiap, pina šiaip, o paskui taip. Atsirado net tam tikri "grožēs rūmai," kur merginū padaro kai lēliukē. Nežinia, ar tai pažanga j gerā pusē, ar ne. Ikišiol istorija labiau gerbia tas moteris, kurios paprastai, bet švariai rēdēs, ir labiau namū bei savo vyrū žiūrējo.

Paskutiniu laiku labai madonjējo vartojimas plaukams tinkleliū, kuriuos negalima priskai tyti prie blogū dalykū. Anglijā kai juos vadina "hair nets." Ar pamisilina kada merginos bei moterelēs iš kur tie tinkleliai paeina, ir kiek vargo turi kas nors panešti iki juos pagamina? Pirmutinj tinklelj išrado ir pradējo pardavinēti tūlas austri jokus Viennoje. Tai buvo 1863 metais. Tinkleliai tie buvo iš šilko. Išpradziū buvo sunku gauti gerai išlavintū mezgējū, bet vėliau prasilavino ir Austrija turējo pelningā prekybā. Apie tūkstantis kaimū iš jū gyveno. Net mokyklose vaikai buvo prie varta mokinami mezgti, kad parūpinus užtektinā skaiciū pralavintū mezgējū.

Apie 1879 metus Paryžiuje kas ten sumanē tinklelius pinti iš žmogaus plaukū. Ir nuo to laiko visi veik tinkleliai iš jū daromi. Karas vienok sutrukdē Europos pramonē ir Amerika turējo kreiptis i Kinijā savo reikalus. Tenai perkupčiai nuo moterū supirkinēja išsukuojamus ir išsenkamus plaukus, taip kaip Lietuvoje žydi supirkinēja šerius. Amerikonai labiausia mėgstā plaukus 22—36 coliū ilgumo. Suprantama, kad kinietėms labai pigiai už jū plaukus mokama. Tie plaukai paskui sudaromi, atrenkami ir vežami i Amerikā, kur jie įvairiais kemikalais yra nudažomi ir apvalomi nuo aliejaus ir bakterijū.

Po to jie vėl vežami i Kinijā mezgti, nes Amerikoje niekas tuo darbu nenori užsiimti. Nors yra ir Amerikoje mezgtuviū, bet 95 nuosimtis Amerikoje vartojamū tinkleliū yra padaroma Kinijoje. Ikišiol dar nėra išrasta jokios mašinos mezgimui ir visas darbas turi būti atliekamas rankomis. O kas taip pigiai atliks kaip kinai? Geras darbininkas ant dienos gali numezgti 12—14 tinkleliū, už kuriuos gauna keletā centū. Darbā pramokti yra labai sunku, ir kinai mokinasi iš pat mažens. Pirmiausia surišama vienas plaukas prie kito, taip kad pasidaro ilgas siūlas. Paskui tam tikra šėvele tas siūlas mezgamas i dvylinkā tinklā. Tinklai yra šviesiai, vidutiniškai ir labai rusvi, gelsvi, juodi, juosvi ir balti. Trys metai atgal 90 nuosimtis tinkleliū buvo vienlinkiū siūlū, bet dabar 75 nuosimtis yra dvilinki: double mesh.

Pereitais metais Amerikos merginos suvartojo virš 180 milijonū tinkleliū. Devyni metai atgal iš Kinijos amerikonai nusipirkdavo tinkleliū vertēs tik \$719, o pernai atsivežē iš tenai už virš tris milijonus dolariū. Svarbiausios vietos kur tinklelius mezga yra šonais Santungo

gelžkelio, apie miestus Tsing-Chow-Fu Tsinanfu, ir Chefoo. Bet mokslas plēsiasi dabar i neprieinamiausias Kinijos vietas, kur gyvena biedni ir nepašivietj kinai.

MOTERIES PASISVENTIMAS

Rašo Kritikas

Pradedant lietuviū legenda kaip tarnaitē išgelbējo kunigaikštj Vytautā iš kalėjimo ir baigiant kasdieniniu pilku gyvenimu, visur mes matysime moterū pasisventimā ir pasiaukavimā. Tokiū pasisventimo pavyzdziū yra pas visas tautas ir i visais istorijos amžiais. Čia papasakosiu apie Persū karaliaus Kabadzio žmonā, gyvenusiā apie 500 metų po Kristaus gimimo. Kabadzis buvo priešū pagautas ir pasodintas i kalėjimā. Bet jo žmonai buvo velijama matyti jį dažnai ir nešti maistā. Kalėjimo viršininkas, pastebējęs jos grazybę, pradējo prie jos lysti su meilēs tikslais. Kabadis tā dagirdēs, įsakē savo žmonai pasiduoti tam vyrui, lai jis daro kā nori. Tokiu būdu kalėjimo viršininkas susidragavo su ta motere, ir jį karštai įsimylējo. Dėlto jis leido jai eiti pas vyrā kiek tik jį norējo, ir aplėisti jį be jokiu trukdymū. Buvo Persū augstos kilmēs ponas Seozis, karštas Kabadzio draugas. Tas nuolatos sukinėjosi apie kalėjimā, ieskodamas progos Kabadjū išvogti. Jis davē Kabadziui per jo žmonā žiniā, kad jis laikas priren ges arklius pabėgimui.

Vienā naktj Kabadis pertikri no savo moterj duoti savo drapanus, o jai persirēdyti i jo ir sēdėti, kur jis paprastai sēdėdavo. Tokiu būdu, Kabadis iš kalėjimo pabēgo. Nes nors sargai ir matē, bet manē kad tai moteris, ir todėl nei jo lietē nei trukdymū darē. Priešaušry jie patēmio, kad kalėjime sēdi moteris vyrū drapanomis, bet nepastebējo, kad tai moteris. Taip jį apgaudinējo juos per kelias dienas, o Kabadzio tuom tarpu pėdai atšalo. Kas vėliau nutiko šiai moterei, nėra aiškiai žinoma, nes įvairios istorijos įvairiai rašo. Tik tiek žinoma, kad jį mirē ir savo vyrū nematē daugiau. Kabadis gi nurūko pas Epatlito Hunus, kur nusiramino, gavęs vietinio karaliaus dukterj už žmonā.

Atliekame

Greitai, Gražiai, Pigiai

VISOKIUS Spaudos Darbus

SPAUSDINAME: Knogas, Konstitucijas Afijas, Laikams Popieras, Konvertus, Vizines Korteles, Plakatus, Baliaims Tikietus, Vestuvems ar Bankietams Uķkvietimus ir tt.

Reikale Kreipkitēs pas mus. VIENYBĒ 193 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Advertisement for MAURICE GOLDSCHMID CATERER KNAPP MANSION. 550-554 Bedford Ave. Near 208th St. Brooklyn. For Wedding Parties, Banquets and all Social Functions. Dishes and Silverware Loaned. Elegant and Large Lodge Rooms to Let. Outside Catering a Specialty. Tel. Stagg 8470. Geresnēs įstaigos nėra Brooklyne ir negali buti.

Street

